

■ CĂTĂLIN PREDOIU, MINISTRUL PROPUS AL JUSTIȚIEI: “Una din principalele probleme ale sistemului este lipsa acută de personal”
PAGINA 2

■ TRAIAN BRICIU, PREȘEDINTELE UNBR: “Avocatura se «uberizează», la fel ca restul serviciilor”
PAGINA 3

■ DR. DUMITRU VIOREL MĂNESCU, NOTAR PUBLIC, PREȘEDINTELE UNNPR: „Urmărim cu prioritate asigurarea continuității serviciilor notariale în condiții de siguranță, cu sprijinul noilor tehnologii”
PAGINA 4

DIKE

Supliment dedicat activității de Drept

Ediția a II-a 12 pagini

■ NICOLETA MUNTEANU, PARTENER EURO INSOL: “Orice criză vine la pachet cu o serie de oportunități pentru unii și multe provocări profesionale pentru alții”
PAGINA 5

■ ALEXANDRA IANUL: “Condițiile excesive de acordare a facilităților și birocrăția tipic românească lipsesc de efecte anumite măsuri”
PAGINA 6

10%

rata cu care a scăzut numărul dosarelor nou înregistrate pe rolul instanțelor, potrivit unui raport al CSM

CĂTĂLIN PREDOIU

ministrul propus al Justiției:

”Încrederea în justiția noastră a scăzut, fapt vizibil și în unele proceduri de extrădare”.

Pandemia a cauzat o perturbare fără precedent a practicii avocațiale și a modului în care serviciile sunt prestate. Forțat, s-a trecut de la contactul direct, nemijlocit, în noua realitate virtuală, în care toți cei implicați în actul de justiție au fost obligați să învețe noi tehnologii și să dezvolte noi competențe, în timp real, în paralel cu munca de la distanță și cu gestionarea stresului.

Pandemia și activitatea în justiție - lumini și umbre

Pandemia a obligat pe toată lumea să se adapteze la o nouă realitate. Nici avocații și notarii nu au făcut excepție. După șocul primelor luni a urmat perioada de adaptare, iar acum, cu noi instrumente la dispoziție, activitatea se desfășoară la cote apropiate de cele normale. Experiența acestor (aproape) doi ani pare simplă, dar nu este deloc așa. Provocările au fost multiple, la fel și barierele, a fost nevoie de mult efort, de adaptabilitate, inventivitate, tenacitate pentru ca lucrurile să meargă mai departe, iar clienții să nu rămână fără avocați și avocații să nu rămână fără clienți. Digitalizarea, forțată sau nu, a

DAN NICOLAIE

fost o provocare pentru acest domeniu de activitate, iar în 2021 au fost făcuți pași consecenți în această direcție. Părerile nu sunt unanime în privința beneficiilor acestei digitalizări, firesc există păreri pro și contra. Potrivit unora dintre specialiști, sunt de necontestat unele avantaje: accesul rapid la conținutul dosarului electronic, încărcarea automată a încheierilor de ședință și a înscrisurilor transmise de participanți prin intermediul aplicației, diminuarea costurilor cu factorul uman, precum și o creștere a transparenței care duce la un comportament mai responsabil din partea tuturor participanților. Dar nu totul este roz, contestatarii oferă exemple palpabile susținând

că poate direcția e corectă, dar drumul nu e cel mai bun. Digitalizarea este “acuzată” că provoacă o îngreunare a serviciilor publice, că după ce depui o cerere online trebuie să te duci fizic și cu cererea originală în două exemplare la registratură sau o mai depui încă o dată, ori când programezi online un dosar în arhivă primești termen de vizionare după termenul de judecată sau programarea depunerii la registratură a unei cereri de chemare în judecată conduce la pierderea termenului de prescripție a dreptului material la acțiune. Chestiuni tehnice. Sunt specialiști care cer să mai așteptăm cu digitalizarea până “sincronizăm” sistemele cu nevoia și urgența justițiabililor și să fie consultați

mai atent actorii principali pentru a se vedea care sunt “beneficiile” imediate ale digitalizării. Vocile mai critice vorbesc chiar despre o involuție a “meseriei de avocat” și de un val de încălcări a drepturilor și libertăților. Măsurile luate de Guvern pentru susținerea mediului de afaceri în această perioadă complicată sunt de asemenea laudate și ...criticate. Se vorbește de măsuri bune care s-au dovedit a fi utile, însă sunt invocate și cazuri în care măsurile au fost greșite, s-au cheltuit bani publici fără un efect scontat. În toată această mare de alb și negru este și o constantă, avocații și notarii au reușit să mențină linia de plutire, iar corabia înaintează, poate mai încet decât și-ar dori toată lumea, în direcția corectă. ■

AUTORITATI

CĂTĂLIN PREDOIU, MINISTRUL PROPOS AL JUSTIȚIEI:

“Una din principalele probleme ale sistemului este lipsa acută de personal”

Cătălin Marian Predoiu s-a născut la 27 august 1968, la Buzău, este absolvent al Facultății de Drept din cadrul Universității București (1991) și a urmat, ulterior, un program de instruire în practica dreptului comercial la Baroul din Caen, Franța (1994). A obținut titlul științific de doctor (2003) în Drept Comercial, “summa cum laude”, la Facultatea de Drept din cadrul Universității București. A fost cadru didactic universitar la Facultatea de Drept, Universitatea București (1994-2007). Este membru în Baroul București din 1991. A condus ca asociat fondator și coordonator două societăți de avocați: “Racoți Predoiu” (1995-2007) și “Zamfirescu Racoți Predoiu” (2007-2008). A fost avocat la “Cabinet Individual de Avocatură Cătălin Predoiu” (2012-2016) și asociat fondator al “Stoian Predoiu”, societate de avocați (2016-noiembrie 2019). Din 2021 este titular al cabinetului de avocat

“Predoiu Marian Cătălin”, potrivit site-ului www.cdep.ro. A fost ministrul Justiției în cabinetul condus de Gălin Popescu Tăriceanu (februarie-noiembrie 2008); în cabinetul condus de Emil Boc (decembrie 2008-octombrie 2009); ministru interimar al Justiției, după ce Guvernul Boc a fost demis prin adoptarea unei moțiuni de cenzură de către Parlament (octombrie 2009) și ministru interimar al Afacerilor Externe (octombrie 2009); ministru al Justiției în cabinetul Boc IV (23 decembrie 2009-6 februarie 2012); ministru al Justiției în Guvernul Ungureanu (9 februarie 2012-7 mai 2012); ministru al Justiției în Guvernul Ludovic Orban (noiembrie 2019-decembrie 2020). La 6 februarie 2012, a fost numit, prin decret prezidențial, prim-ministru interimar pentru a îndeplini atribuțiile premierului demisionar Emil Boc până la formarea noului Guvern. ■

Avizat pozitiv pentru funcția de ministru al Justiției de către comisiile de specialitate ale Parlamentului, Cătălin Predoiu și-a prezentat, ieri, pe scurt, principalele obiective pe care le are în viitorul mandat. Cătălin Predoiu a afirmat în fața deputaților și senatorilor că încrederea în justiție a scăzut: “Încrederea în justiția noastră a scăzut, fapt vizibil și în unele proceduri de extrădare. Magistratura în ansamblu este într-o oarecare discordie, desființarea SIIJ este doar unul dintre exemple. Nu există un acord între diverse curente de gândire în magistratură. Avem restanțe în MCV pe care trebuie să le îndeplinim integral, dacă nu vrem să vedem în continuare blocat procesul de aderare la spațiul Schengen”. Pe de altă parte, Predoiu susține că un ministru al Justiției nu se poate implica în dosare, însă poate face propuneri de numire și revocare a șefilor de parchete: “Sigur că ministrul Justiției nu se poate implica în niciun dosar penal și vă garantez că eu, personal, nu am să o fac, dar ministrul Justiției face și propuneri de numire cum poate face și propuneri de revocare, pentru inactivitate sau pentru management defectuos. Nu putem asista cum interlopi își afixează în spațiul public averile dobândite ilicit, capacitatea de a produce violență și impunitatea. Aceasta pune legea în discuție și acest lucru nu

este permis”. Cătălin Predoiu a avut un mesaj pentru șefii parchetelor: “Să-și activeze echipele, să răstoarne dosarele pe masă și să treacă mai serios la treabă. La ora la care vorbim, asistăm la un trafic de persoane iniimaginabil și inacceptabil. România ocupă un loc rușinos în ceea ce privește traficul de persoane în Europa și acest lucru nu mai poate fi tolerat. Siguranța cetățenilor nu este de discutat”.

Legat de desființarea SIIJ, Predoiu a menționat: “Este o chestiune care dezbină la acest moment, este un măr al discordiei și opinia publică este divizată pe acest subiect. Unii se manifestă cu patimă, alții cu procese de înțepție, iar tot acest dialog excesiv de pătimăș denotă și neîncrederea procurorilor de a fi independenți”.

Cătălin Predoiu a arătat că va aborda acest subiect cu echilibru și în dialog cu sistemul judiciar, pentru că este “o vulnerabilitate și o piatră de moară”: “Magistratura trebuie să își găsească un consens. Soluția nu poate să vină decât din discuții cu magistrații, astfel încât toată lumea să primească toate garanțiile pe care le caută”. În cadrul audierilor, Predoiu a spus că una dintre principalele probleme ale sistemului este lipsa de personal: “Una din principalele probleme ale sistemului este lipsa acută de personal: magistrați, grefieri. Cauzele ar fi multiple, destabilizarea sistemului din ultimii ani. Instabilitatea a generat plecări masive din sistem. O altă soluție este adopta-

rea legii transferurilor. Trebuie să găsim soluții pentru rămăneri în sistem, astfel ca pensia în plată să nu depășească salariul în plată. Trebuie adoptată cât mai repede legea privind personalul de specialitate. În problema resurselor, dacă nu se investighează profund fenomenul supra-aglomerării parchetelor și instanțelor cu dosare, va trebui ca CSM să identifice o metodologie transparentă de evaluare a încărcăturii pe instanțe, precum și o hartă a instanțelor și parchetelor realiste și adaptată nevoilor țării. Nu pot să nu menționez că există o altă problemă acută, dezordinea în aplicarea legilor legate de salarizare. S-a ajuns ca instanțele să aplice legislația care să acorde drepturi suplimentare magistraților și grefierilor. Soluția este intervenția legislativă. Soluția este să îndreptăm legea și să o facem de o manieră cu sistemul judiciar”. Pentru rezolvarea “gheului de probleme” există mai multe soluții, potrivit lui Predoiu: “Cu cât fiecare va trage mai tare de sforile fiecărui nod, nodul se va strange. Fiecare trebuie să lase de la el până când nodul se va desfăce de la sine prin compromisuri acceptabile. (...) Dacă acest nod încă dezlegabil va fi transformat într-unul gordian, nu vom ezita să aplicăm soluția consacrată, îl vom tăia cu sabia. Guvernul dispune de instrumente pentru a-și atinge obiectivele”. Cătălin Predoiu și-a manifestat, în fața comisiilor, optimismul legat de rezolvarea problemelor din Justiție. ■

CONFORM PROGRAMULUI DE GUVERNARE 2021-2024

Finalizarea monitorizării României prin MCV - obiectivul național cel mai important în domeniul Justiției

Finalizarea monitorizării României prin Mecanismul de Cooperare și Verificare (MCV) reprezintă cel mai important obiectiv național în domeniul Justiției, după cum este trecut în Programul de Guvernare 2021-2024.

Documentul menționează: „Acest obiectiv național trebuie susținut de toate partidele politice democratice, prin garantarea unor măsuri legislative și executive de natură să genereze un act de justiție eficient, imparțial și egal pentru justițiabili. O reformă atât de amplă în domeniul justiției și cu un obiectiv atât de ambițios implică multă maturitate politică, capacitatea de atingere a consensului instituțional și politic, respectiv capacitatea de a identifica soluții legislative alternative și instituționale pentru îndeplinirea obiectivelor asumate”.

În domeniul Justiției și stat de drept, Guvernul propune continuarea și îmbunătățirea reformelor, cu luarea în considerare a rapoartelor organismelor europene - Comisia de la Veneția, GRECO, MCV și Raportul CE privind statul de drept.

Totodată, autoritățile vor să promoveze eficiența Justiției ca serviciu public, garantând o justiție accesibilă, imparțială și independentă pentru toți justițiabili: “Pe de o parte, eficiența Justiției ca serviciu public presupune existența și garantarea unei independențe a Justiției în cele două componente ale sale: componenta instituțională, referitoare la sistemul judiciar în întregime, cât și componenta individuală, referitoare la statul juridic al magistraților (judecători și procurori) cu toate elementele sale componente, consacrate în jurisprudența CCR, precum și de standardele europene în materie.

Pe de altă parte, eficiența Justiției ca serviciu public presupune proceduri judiciare și administrative care să conducă la o mai bună alocare și gestionare a dosarelor și la reducerea termenelelor de soluționare a litigiilor, la accelerarea procedurilor pentru punerea în executare a hotărârilor judecătorești și să garanteze accesul efectiv la justiție

al justițiabililor, inclusiv prin facilitarea ajutorului judiciar public”.

Printre altele, Guvernul se angajează să finalizeze proiectele de lege privind organizarea și funcționarea sistemului judiciar generic denumite „Legile Justiției” și să le transmită Parlamentului în vederea adoptării, însoțite de avizul Comisiei de la Veneția, consultate în acest scop.

Pentru realizarea obiectivului major al eliminării MCV, Guvernul României susține armonizarea Legilor Justiției în vederea îndeplinirii obiectivelor de referință stabilite prin Decizia Comisiei din 13 decembrie 2006.

Programul de Guvernare mai arată: “Prin proiectele de lege pentru modificarea Legilor Justiției pe care Guvernul le va înainta Parlamentului spre adoptare, vom urmări să garantăm respectarea următoarelor principii: independența judecătorilor și procurorilor, admiterea în profesie și promovarea în carieră pe criterii meritocratice, funcționarea eficientă, transparența și răspunderea Consiliului Superior al Magistraturii (CSM), în calitate de garant al independenței justiției, funcționarea eficientă a instanțelor, a Inspecției Judiciare și a Ministerului Public, răspunderea efectivă a magistraților, dar și protecția lor în fața oricăror ingerințe și abuzuri, separația, echilibrul și cooperarea loială dintre puterea judecătorească și celelalte puteri ale statului, respectarea obligațiilor statului român care decurg din rapoartele MCV, GRECO, din avizele Comisiei de la Veneția și, mai nou, din Mecanismul statului de drept, la care se adaugă jurisprudența recentă a CJUE și CEDO, precum și cea a Curții Constituționale a României (CCR)”.

Guvernul urmărește susținerea sistematizării legislației în domeniul înregistrării în Registrul Comerțului, în acord cu reglementările europene, în scopul prevenirii și combaterii spălării banilor și asigurării unei protecții efective datelor cu caracter personal, precum și inventarierea de către Oficiul Național al Registrului Comerțului a tuturor autorizațiilor necesare pentru derularea fiecărei categorii de activitate comercială și informarea be-

neficiarilor prin mijloace accesibile, transparente, complete și clare.

“Ministerul Justiției are în vedere identificarea unor soluții legislative și administrative prin dialog cu CSM și cu mediul de afaceri pentru: (i) stabilirea unor termene rezonabile de judecată în cadrul procedurilor de insolvență și în dosarele comerciale în general; (ii) înființarea etapizată de tribunale specializate în litigii cu profesioniști, în cauzele privind insolvența și falimentul, precum și în litigiile de muncă concomitent cu specializarea magistraților în achiziții publice; (iii) promovarea unor mijloace de soluționare alternativă a litigiilor comerciale, precum medierea și arbitrajul; (iv) un cadru legal pentru soluționarea la distanță a litigiilor în materie comercială, utilizarea instrumentelor digitale pentru a crește eficacitatea, transparența și securitatea juridică; (v) actualizarea listei expertilor judicari pe domenii economice, inclusiv în proceduri de achiziții publice”, conform documentului citat.

Asigurarea resursei umane pe termen scurt, mediu și lung – unul dintre obiectivele Guvernului pe Justiție

Nou Guvern va susține adoptarea de către Parlament a Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, care reglementează transferurile judecătorilor și procurorilor de la o instanță la alta sau de la un parchet la altul ori la o instituție publică, un obiectiv solicitat insistent de sistemul judiciar, subliniază textul noului Program, precizând: “Vom asigura cadrul legal permanent pentru organizarea concursurilor de admitere în magistratură, prin introducerea modificărilor necesare în noile Legi ale Justiției conform jurisprudenței

CCR. (...) Vom acorda prioritate procedurii de ocupare a funcțiilor de conducere în sistemul judiciar cu scopul de a nu afecta activitatea și eficiența instanțelor și a parchetelor. Susținem ca promovarea în funcțiile de conducere la nivelul instanțelor și parchetelor să se realizeze pe criterii meritocratice și în urma unor proceduri de concurs transparente. (...) Vom promova în cadrul Legilor Justiției o serie de măsuri legislative care vor reglementa:

- ✓ O procedură nouă de selectare a procurorilor de rang înalt, cu diminuarea rolului politic excesiv al ministrului justiției, rol criticat în rapoartele MCV și cu asigurarea echilibrului și a dialogului decizional funcțional, în limitele atribuțiilor constituționale, între inițiatorul procedurii (Ministrul Justiției), avizatorul selecției realizate de Ministerul Justiției (Secția de procurori a CSM) și emitentul actului administrativ de numire în funcție (Președintele României).
- ✓ O procedură de contestare a revocării în fața instanței în acord cu hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 5 august 2020”.

Guvernul vrea să elimine inechitățile în domeniul salarizării și acordării pensiilor de serviciu în rândul magistraților

Totodată, se are în vedere promovarea unei serii de măsuri care au ca finalitate eliminarea inechităților în domeniul salarizării și acordării pensiilor de serviciu în rândul magistraților, prin identificarea unor soluții legislative în dialog cu CSM și cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

“Până la data de 31 martie 2022, vom adopta un act normativ care să prevadă încetarea activității SIIJ și înființarea unei instituții/structuri care

să ofere garanții de independență a magistraților și să asigure în același timp mecanisme eficiente pentru o reală și efectivă răspundere a judecătorilor și procurorilor, în condiții de imparțialitate și de legalitate a procedurilor, în acord cu Decizia CJUE din 18 mai 2021, cu avizul Comisiei de la Veneția din iulie 2021 și al Consiliului Superior al Magistraturii”, subliniază textul citat.

Prin modificarea Legilor Justiției, se are în vedere și o reformă a Inspecției Judiciare, astfel încât această instituție să ofere garanții sporite de independență, imparțialitate și profesionalism, în acord cu decizia CJUE și cu luarea în considerare a recomandărilor din rapoartele MCV.

Autoritățile urmăresc intensificarea luptei anticorupție și a luptei împotriva criminalității organizate

“După șapte ani de la punerea în aplicare a noilor coduri (Codul penal și Codul de procedură penală) și după zeci de decizii de neconstituționalitate pronunțate de Curtea Constituțională cu privire la conținutul normativ al acestora, susținem o legislație penală și procesual penală modernizată și coerentă, având la bază o viziune de politică penală sistemică, iar nu una parțială și/sau limitată”, arată Programul de Guvernare, sublinind: “Vom continua eforturile depuse până acum și vom promova, în dezbaterile parlamentare, proiectele de lege pentru modificarea Codului penal și a Codului de procedură penală, cu scopul de a pune respectivele coduri în acord cu deciziile CCR și cu luarea în considerare a recomandărilor MCV”.

Combaterea infracțiunilor de mediu, combaterea fenomenului traficului

de persoane, consolidarea capacității naționale de reacție la forme extreme de nocive, de manifestare a criminalității organizate transfrontaliere, prevenirea cazurilor de trafic de minori din centrele de tip rezidențial prin sesiuni informative și un mecanism de raportare imediată a suspensiilor prezintă alte obiective ale noului Guvern, în domeniul Justiției.

Programul de Guvernare susține digitalizarea actului de justiție

Pentru eficientizarea actului de justiție, este necesară implementarea digitalizării, a măsurilor cuprinse în Planul național de digitalizare a sistemului judiciar care cuprinde digitalizarea structurii Ministerului Justiției și a instanțelor de judecată, apreciază autorii documentului, care anunță: “Vom acționa pentru realizarea, înființarea și modernizarea centrelor de date, cât și pentru implementarea de roboți informatici pentru efectuarea activităților recurente/repetitive, asigurarea stațiilor și a fondului de carte în format digital (inclusiv audiobook), automatizarea proceselor din justiție prin mecanisme de inteligență artificială, în cazurile și situațiile care permit acest lucru.

În mod special, vom susține digitalizarea actului de justiție prin îmbunătățirea sistemului ECRIS IV și punerea bazelor pentru dezvoltarea sistemului ECRIS V, precum și prin dezvoltarea și generalizarea dosarului electronic într-un sistem unic, la nivel național. Susținem folosirea mijloacelor electronice de comunicare a actelor de procedură, precum și elaborarea cadrului normativ pentru instituirea domiciliului electronic”.

Conform sursei citate, finanțarea prin PNRR a unor proiecte de digitalizare a actului de justiție reprezintă o oportunitate reală pentru modernizarea radicală a actului de justiție și a relației dintre sistemul judiciar și justițiabili. ■

AVOCATURA

“Avocatura se «uberizează», la fel ca restul serviciilor”

(Interviu cu Traian Briciu, președintele UNBR)

Președintele Uniunii Naționale a Barourilor din România (UNBR), Traian Briciu, a introdus în circulație un termen interesant legat de activitatea avocaților: “uberizarea”. Printre altele, domnul Briciu ne-a vorbit despre cum avocatura se “uberizează”, la fel ca restul serviciilor, dar și despre provocările lansate de criza sanitară pentru avocați.

Reporter: Cum se implică Uniunea Națională a Barourilor din România în activitatea avocaților din întreaga țară?

Traian Briciu: Misiunea UNBR constă, în esență, în apărarea valorilor și intereselor profesiei într-un context social, economic și legislativ din ce în ce mai complex și în continuă schimbare, precum și în valorizarea profesiei de avocat ca partener indispensabil al justiției și ca factor esențial într-un stat de drept.

Trebuie să observăm că UNBR nu se poate implica direct în activitatea avocaților pentru că aceștia sunt independenți și barourile din care fac parte sunt independente. Rolul UNBR este de reprezentare a corpului profesional pentru valorificarea intereselor acestuia, apărarea profesiei și apărarea apărării, atunci când instrumentele apărării sunt periclitate. În acest sens, activitatea UNBR este la foc continuu și se poate vedea acest lucru prin parcurgerea site-ului oficial al UNBR, www.unbr.ro, unde sunt sute de exemple concrete privind modul de implicare al UNBR, potrivit misiunii sale, de la asigurarea echilibrului economic în perioada pandemiei, până la apărarea drepturilor profesionale și a instrumentelor apărării ori de câte ori este necesar. Și provocările nu sunt deloc rare.

Reporter: Cum s-a modificat piața în care vă desfășurați activitatea în ultimii ani?

Traian Briciu: Un raport recent al Consiliului Superior al Magistraturii arată o scădere cu 10% a dosarelor nou înregistrate pe rolul instanțelor, ceea ce se reflectă și într-o scădere a pieței avocaturii, pe partea de litigii. Același raport indică și anumite scăderi surprinzătoare, precum cele ale dosarelor de insolvență care au fost mai puține cu 25% și o scădere de 20% a litigiilor contra autorităților publice (contencios administrativ) față de anul precedent. Creșteri au fost înregistrate în materia asigurărilor sociale (47,48%) și a litigiilor de muncă (6,39%). În ceea ce privește piața de consultanță juridică nu avem date statistice oficiale, însă este evident că pandemia a adus modificări. Ca orice criză, și pandemia are un impact negativ asupra onorariului net, cu atât mai mult cu cât a favorizat munca la distanță și consultanța online.

Reporter: Criza se prelungește, cât de afectată este activitatea casei de avocatură?

Traian Briciu: La început, schimbările determinate de pandemie au bulversat destul de puternic

activitatea avocaților, însă în această perioadă am învățat să ne adaptăm. Este adevărat că a trebuit să luptăm pentru a ne putea continua activitatea, să revendicăm aproape permanent, cu fiecare nou act normativ legat de pandemie, respectarea drepturilor avocaților și implicit ale justițiabililor. În evoluția legislativă a stării de urgență și apoi a stării de alertă au fost multe piedici pentru avocați. Foarte probabil, acestea au fost neintenționate și cred că au fost legate de neînțelegerea specificului profesiei de avocat. De exemplu, la începutul pandemiei, când instanțele și-au redus drastic activitatea, avocații au fost obligați prin lege să și-o continue pe a lor și de aceea nu au fost incluși inițial în măsurile de sprijin ale guvernului. Or, era logic că dacă activitatea instanțelor a fost redusă, aceasta a influențat activitatea avocaților. Sau, mai recent, proiectul de hotărâre de guvern referitor la noile restricții privind accesul în incinta instituțiilor publice nu prevedea nicio excepție pentru avocați. În urma demersurilor UNBR, aceste probleme și multe altele au fost rezolvate. De aceea spun că în această perioadă a fost nevoie de multă vigilență din partea UNBR pentru a remedia probleme ce ar fi împiedicat exercițiul normal al profesiei de avocat, dar și pentru a veni în sprijinul lor prin măsuri în plan intern.

Reporter: Credeți că se poate ajunge în situația ca un avocat să nu-și mai poată desfășura activitatea din cauză că refuză vaccinarea/testarea?

Traian Briciu: Iată că era cât pe ce să se întâmple acest lucru pentru că, inițial, în proiectul de hotărâre de guvern care condiționa accesul în instituțiile publice de prezentarea certificatului verde, avocații nu au fost excepția, deși, conform legii, aceștia își desfășoară activitatea la sediile instanțelor de judecată, ale organelor de urmărire și de cercetare penală și ale altor autorități și instituții de drept public și privat. A trebuit să trimitem adresă la guvern pentru a explica faptul că activitatea avocatului se realizează prin asistență și reprezentare în fața instituțiilor și autorităților publice și că orice măsură de restricționare a dreptului de acces al avocaților în spațiile în care își desfășoară activitatea profesională pe alte criterii decât cele aplicabile angajaților instituțiilor publice constituie o discriminare inacceptabilă într-un stat de drept. Chiar și după intrarea în vigoare a hotărârii de guvern care dispunea exceptarea avocați-

lor de la prezentarea certificatului verde, tot a trebuit să mai trimitem niște adrese la unele instituții publice, pentru a le atenționa cu privire la respectarea legii privind accesul avocaților. Încă de la începutul pandemiei a trebuit să depășim tot felul de obstacole în desfășurarea activității, mai ales în perioada stării de urgență, când deplasarea se făcea în baza unor declarații în care trebuia explicat motivul deplasării. Or, avocații sunt ținuti de secretul profesional, astfel încât, la nivelul UNBR, a trebuit să facem eforturi pentru a convinge autoritățile cu privire la dreptul avocaților de a circula în baza legitimației de avocat, fără alte justificări.

Așa cum puteți observa, mereu apar piedici în desfășurarea activității avocaților, pe care până acum am reușit să le surmontăm.

În concluzie, nu vreau să cred că s-ar ajunge la situația în care vaccinul să fie o condiție pentru exercitarea avocaturii și nu cred că se va accepta aceasta ca o condiție de îndeplinire a funcției de judecător sau procuror. Or, actorii indispensabili ai actului de justiție nu pot avea regim diferit sub acest aspect.

Reporter: Cum catalogați restricțiile impuse de autorități în ultima perioadă? Încalcă acestea libertățile individuale?

Traian Briciu: Este o întrebare dificilă, pentru că libertatea unui om se termină acolo unde începe libertatea celui alt. Or, linia de demarcație este una flexibilă. Sigur, în perioada stării de urgență și a stării de alertă pot fi restrânse drepturi și libertăți, însă, așa cum a arătat și Curtea Constituțională, aceste limitări trebuie făcute prin lege. S-au făcut greșeli, au fost norme realizate contra cronometru. Important este ca acestea să fie reparate cu bună credință și să nu se perpetueze pentru că altfel, ne îndreptăm către autoritarism.

Reporter: Digitalizarea forțată este o realitate, se face simțită în domeniul dumneavoastră de activitate?

Traian Briciu: Într-adevăr, pandemia a accelerat procesul de digitalizare a justiției în general, însă mai încet decât în alte domenii. Aceasta deoarece este bine cunoscut conservatorismul profesioniștilor din justiție pe de o parte, iar pe de altă parte procedurile judiciare se desfășoară într-un cadru procesual expres prevăzut de lege și sunt necesare modificări legislative pentru adoptarea mijloacelor electronice. Legea nr. 114 din 28 aprilie 2021 privind unele măsuri

în domeniul justiției în contextul pandemiei de COVID-19, care prezintă cadrul normativ al digitalizării procedurilor judiciare a intrat în vigoare la mai bine de un an de la debutul pandemiei. Aceasta reglementează sedințele de judecată prin videoconferință, precum și utilizarea preponderentă a mijloacelor electronice de comunicare, atât pentru depunerea documentelor la dosarul cauzei, cât și pentru comunicarea actelor de către instanță. Chiar dacă această lege are aplicabilitate temporară, pe perioada stării de alertă plus 30 de zile de la încetarea acesteia, este sigur că digitalizarea este un proces ireversibil. În afara de digitalizarea comunicării cu instanțele sau cu organele de urmărire penală, în cazul avocaților pandemia a dus la dezvoltarea accelerată a unor instrumente digitale de contact și relaționare cu clienții, în contextual cererii tot mai mari de servicii online. Este vorba de dezvoltarea platformelor de intermediere între avocați și clienți, care, deși oferă multiple avantaje, comportă și anumite riscuri de natură profesională, pe care avocații trebuie să le cunoască și să le ia în considerare atunci când își oferă serviciile pe platformele online. Aceste riscuri se referă la secretul profesional, cunoașterea clientelei, evitarea conflictelor de interese, concurența neloială, încălcarea unor norme deontologice etc. De aceea, UNBR a elaborat un Ghid privind participarea avocaților la platformele online de intermediere avocat-client, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2019/1150, legislația profesiei de avocat și Ghidul CCBE privind utilizarea platformelor online, care trasează liniile de bază în relația avocat – platformă – client, în scopul protejării intereselor clienților și ale avocaților, prin conștientizarea riscurilor profesionale la care pot fi expuși în acest mediu.

Reporter: Aveți cunoștință de dosare “generate” de pandemie?

Traian Briciu: Așa cum am spus, s-au făcut unele greșeli în actele normative, astfel încât hotărârile privind prelungirea stării de alertă și certificatul verde au fost atacate constant în instanță și în multe cazuri s-a și câștigat. Apoi mai sunt dosarele penale deschise pentru încălcarea regulilor impuse pentru combaterea coronavirusului, amenzi care au fost anulate de instanțe, tot din cauza deficiențelor normative. De altfel, pandemia și-a pus amprenta în multe ca-

ze, chiar dacă nu are rolul principal.

Reporter: Care sunt provocările cu care vă confrunțați?

Traian Briciu: Așa cum am arătat mai devreme, au fost și sunt încă nenumărate probleme legate de evoluția legislației în perioada pandemiei, cu impact puternic asupra activității profesionale. Însă, paralel cu acestea, ne confruntăm și cu alte provocări, cu o dimensiune globală, dificil de surmontat. Este vorba de tendințele de dereglementare a profesiei, atacurile la pilonii de bază ai avocaturii, în special secretul profesional și independența profesională, propaganda negativă politică, societală și chiar mediatică împotriva avocaților, care sunt asimilați cu clienții lor. Am arătat

concurenței cu alte profesii care se promovează intens și intră tot mai mult pe domeniul rezervat avocaturii, chiar dacă acest lucru este ilegal. Aș putea continua la nesfârșit cu provocările cu care se confruntă profesia de avocat.

Reporter: Cum puteți defini activitatea modernă a unui avocat?

Traian Briciu: Pentru a caracteriza o activitate drept modernă, înțeleg ca aceasta să fie în acord cu timpurile, care, cel puțin în ultimele decenii, sunt în transformări disruptive și accelerate. Astfel că un avocat modern este acela care reușește să se adapteze continuu la cererile pieței în privința serviciilor avocațiale, care inovează, care se perfecționează permanent, care este orientat către client, dar și că-

Chiar și după intrarea în vigoare a hotărârii de guvern care dispunea exceptarea avocaților de la prezentarea certificatului verde, tot a trebuit să mai trimitem niște adrese la unele instituții publice, pentru a le atenționa cu privire la respectarea legii privind accesul avocaților”.

de mai multe ori că acestea nu sunt probleme exclusiv autohtone, ci se manifestă la nivel internațional în contextul globalizării, al apropierii legislațiilor. Marile scandaluri mondiale, precum Panama Papers, mai nou Pandora Papers au adus un stigmat negativ asupra avocaturii, breșe profunde în secretul profesional prin obligații de raportare, sub stindardul luptei împotriva crimei organizate. Sunt multe generalizări nepermise în noile media, dar cine le poate controla pentru a impune adevărul? Mediul online aduce cu sine mari provocări pentru profesie. Avocatura se “uberizează”, la fel ca restul serviciilor, și trebuie să facem față intensificării

tre societate, care nu se sperie de tehnologie, ci se gândește cum să o folosească în favoarea activității sale și a clienților.

Reporter: Care sunt șansele pe care le are un tânăr avocat pentru a-și face un nume în această profesie, în prezent?

Traian Briciu: Tinerii de acum au chiar mai multe șanse să-și facă un nume în profesie pentru că au la îndemână instrumente de studiu și perfecționare precum și instrumente de promovare pe care generațiile mai vechi nu le-au avut. Profesia are foarte mare nevoie de tineri la ora actuală, astfel că depinde de voința fiecăruia de a se afirma.

Reporter: Mulțumim! ■

Marile scandaluri mondiale, precum Panama Papers, mai nou Pandora Papers au adus un stigmat negativ asupra avocaturii, breșe profunde în secretul profesional prin obligații de raportare, sub stindardul luptei împotriva crimei organizate. Sunt multe generalizări nepermise în noile media, dar cine le poate controla pentru a impune adevărul?”

NOTARIAT

DR. DUMITRU VIOREL MĂNESCU, NOTAR PUBLIC, PREȘEDINTELE UNIUNII NAȚIONALE A NOTARILOR PUBLICI DIN ROMÂNIA:

„Urmărim cu prioritate asigurarea continuității serviciilor notariale în condiții de siguranță, cu sprijinul noilor tehnologii”

Orice înseamnă restricționare de la un anumit mod de viață anterior pandemiei înseamnă disconfort, dar dacă acestea duc la revenirea la normalitatea trebuie să facem cu toții un efort și să le respectăm întocmai, este de părere dr. Dumitru Viorel Mănescu, notar public, președintele Uniunii Naționale a Notarilor Publici din România. Printre altele, domnia sa ne-a spus, într-un interviu, că UNNPR urmărește cu prioritate asigurarea continuității serviciilor notariale în condiții de siguranță, cu sprijinul noilor tehnologii.

Reporter: În ce măsură a fost afectată activitatea notarilor de pandemia Covid-19?

Dumitru Viorel Mănescu: Asemeni întregii societăți, noi, notarii publici, am resimțit puternic impactul crizei sanitare Covid-19 pe plan profesional, personal și uman. Spre deosebire, însă, de alte categorii socio-profesionale, care în perioada stării de urgență și-au redus sau chiar sistat activitatea, notarii au continuat să lucreze în serviciul cetățenilor și al statului, ca parte a serviciului de interes public.

Încă din primele zile ale crizei sanitare, Uniunea Națională a Notarilor Publici a înființat un comitet de criză, având ca misiune gestionarea eficientă și cu celeritate a tuturor situațiilor ce ar fi putut apărea în contextul dat. Am urmărit cu prioritate asigurarea continuității serviciilor notariale în condiții de maximă siguranță pentru clienții birourilor notariale, pentru notarii publici și personalul auxiliar. Totodată, ne-am afirmat sprijinul total și necondiționat pentru acțiunile întreprinse de autoritățile statului în vederea limitării riscurilor de contaminare.

Ca urmare a reacției rapide și concertate de adaptare la condițiile restrictive de desfășurare a activității și de reorganizare a birourilor notariale, notarii au fost alături de cetățeni pentru a le acorda sprijinul necesar în vederea soluționării anumitor probleme cu caracter juridic de a căror rezolvare a depins în primul rând viața de familie, dar și bunul mers la societăți. Cu titlu de exemplu, mă refer aici la întocmirea de testamente pentru persoane care doreau să își transmită patrimoniu, la dezbaterile de succesiuni, la instrumentarea de procuri pentru ridicarea pensiilor și la alte acte cu impact în viața socială.

Reporter: Au existat birouri notariale care și-au suspendat temporar/definitiv activitatea din cauza crizei sanitare?

Dumitru Viorel Mănescu: Așa cum am menționat anterior, notariatele publice au asigurat permanența serviciilor notariale pe perioada carantinei, cu câteva excepții. Raportat la nivel național, numărul acestor birouri a fost extrem de redus. Prin urmare, în toată această perioadă, notarii publici s-au situat în prima linie a vieții sociale, alături de celelalte servicii publice și private esențiale.

Reporter: Ce recomandări le puteți oferi notarilor pentru a depăși mai ușor această perioadă complicată?

Dumitru Viorel Mănescu: În primul rând să manifeste prudență și să respecte și pe mai departe măsurile sanitare impuse de autorități în vederea depășirii cu bine a crizei sanitare, iar în al doilea rând să se imunizeze, pentru că doar astfel poate fi învinsă această pandemie și putem reveni la normalitate.

Reporter: Diferă activitatea unui notar din țara noastră de aceea a unui din Europa de Vest sau de pe un alt continent și în ce sens?

Dumitru Viorel Mănescu: Ca principii care stau la baza modului de înfăptuire a actului notarial și a

deontologiei profesionale nu există mari diferențe, pentru că majoritatea notariatelor din statele membre fac parte din marea familie a notariatelor cu sistem de drept de tip latin, sistem care are ca piloni de bază solemnitatea, rigoarea și formalismul, nu cutuma. Cu toate acestea, există și diferențe în ceea ce privește atribuțiile delegate de stat notarilor publici din diverse țări europene prin comparație cu cele delegate de statul român notarilor publici. De exemplu, procedura divorțului este îndeplinită doar de notariatele din Spania, România și Franța. Diferențe mai există și în ceea ce privește accesul notarilor europeni la diferitele baze de date ale autorităților publice, aspect care ține în primul rând de nivelul ridicat de informatizare al administrației publice din respectivele țări, lucru care sperăm ca va fi cât mai curând posibil și în țara noastră.

Reporter: Cât de implicată este Uniunea Națională a Notarilor Publici din România în activitatea notarilor din întreaga țară?

Dumitru Viorel Mănescu: Potrivit dispozițiilor Legii notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, UNNPR este organizația profesională având funcția de reprezentare a notarilor publici pe plan intern și internațional. În vederea realizării obiectivelor din domeniile sale de activitate, UNNPR are următoarele funcții:

- a) de strategie, prin transmiterea de propuneri la elaborarea de către Ministerul Justiției a strategiilor în domeniul notarial;
- b) de reglementare a activității, prin reglementări terțiare specifice, prin care se asigură, în conformitate cu strategia adoptată, punerea în aplicare a legislației în domeniul notarial și realizarea cadrului juridic subsidiar specific;
- c) de reprezentare pe plan intern și internațional a notarilor publici;
- d) de îndrumare, sprijin și control al notarilor publici, în aplicarea corectă a prevederilor legale în domeniul notarial.

Totodată, Uniunea sprijină notarii publici prin emiterea de puncte de vedere profesionale referitoare la diverse spețe, prin redactarea de lucrări și publicații cu caracter profesional și prin dezvoltarea de programe informatice care să îi sprijine în desfășurarea și dezvoltarea activității și asigurarea cadrului necesar pregătirii profesionale continue.

UNNPR, prin protocoalele de colaborare încheiate cu diferite instituții ale statului, facilitează notarilor publici îndeplinirea rolului ce le revine, de garanți ai siguranței circuitului civil. De exemplu, am încheiat un protocol de colaborare cu Autoritatea pentru Digitalizarea României în scopul asigurării accesului notarilor publici la bazele de date gestionate de autoritățile publice centrale și locale, astfel încât să poată obține, în numele cetățeanului, anumite informații necesare instrumentării în condiții de siguranță a actelor și procedurilor notariale. Principalii beneficiari ai acestui protocol sunt cetățenii, care nu mai sunt nevoiți să consume timp și nervi la ghișeele diverselor

instituții publice pentru obținerea informațiilor de care au nevoie.

Revenind la contextul pandemic în care ne aflăm, ca ilustrarea rolului UNNPR în buna desfășurare a activității birourilor notariale, menționez adoptarea, în anul în 2020, a strategiei de accelerare a informatizării activității notariale - proces pe care notariatul român l-a demarat cu 14 ani în urmă - având ca obiectiv asigurarea unui act notarial accesibil, sigur și de calitate, bazat pe utilizarea noilor tehnologii și în condiții de protecție sanitară.

Un alt exemplu - având în vedere că în perioada de început a pandemiei procurarea de produse igienico-sanitare era problematică, acestea negăsindu-se la vânzare în farmacii și magazine, UNNPR a sprijinit notarii publici prin furnizarea gratuită a suportului logistic necesar desfășurării în siguranță a activității profesionale (dezinfecțanți, măști și mănuși).

Reporter: Cum apreciați nivelul de coerență a legislației din domeniul notarial?

Dumitru Viorel Mănescu: Legislația privitoare la domeniul de competență a notarilor publici este coerentă, aceasta neînsemnând că nu este și perfectibilă.

Reporter: Ce modificări considerați că ar trebui aduse legislației din domeniul notarial în vederea armonizării cu modernizarea profesiei?

Dumitru Viorel Mănescu: După cum am arătat anterior, UNNPR a adoptat anul trecut o strategie de digitalizare a activității notariale, pentru a cărei implementare sunt necesare modificări ale legislației care reglementează activitatea notarială electronică. În prezent, avem în această materie un cadru normativ adoptat în anul 2004. Este vorba despre Legea 589/2004 privind activitatea notarială electronică, act normativ care

în opinia noastră ar trebui modificat și completat astfel încât să corespundă realităților actuale și nu numai, dar și legislației europene în materie.

Reporter: S-a vorbit foarte mult despre digitalizarea forțată de pandemie. Se face simțită în domeniul dumneavoastră de activitate?

Dumitru Viorel Mănescu: Notariatul român a inițiat adoptarea noilor tehnologii în activitatea birourilor notariale cu mult înainte ca această temă să ocupe un loc prioritar pe agenda publică și trebuie să subliniez că ne-am situat printre pionierii digitalizării activității notariale pe plan european. Acum 14 ani au fost înființate primele registre electronice de evidență a procurilor, a opțiunilor succesoriale, a testamentelor și actelor de donație, aplicații care ulterior au fost îmbunătățite și diversificate și cu alte acte și proceduri notariale. În anul 2009, Ministerul de Interne în colaborare cu Serviciul de Telecomunicații Speciale au asigurat accesul tuturor notarilor publici la baza de date de evidență a populației pentru verificarea autenticității actelor de identitate ale participanților la actul notarial. Acest demers a urmărit eliminarea riscurilor de fals de identitate, care luase o amploare deosebită.

În anul 2012, Uniunea Națională a Notarilor Publici din România a înființat, ca urmare a unor modificări legislative, Centrul Național de Administrare a Registrelor Naționale Notariale CNARNN-Infonot, entitate care a dezvoltat și implementat noile tehnologii bazate pe semnătură digitală în activitatea notarială. Totodată, CNARNN-Infonot a dezvoltat în parteneriat cu GENAPI-France - firmă IT afiliată notariatului francez - un program informatic de administrare a birourilor notariale, denumit INOT-Romania.

Acestea sunt doar câteva etape ale unui parcurs care se anunță de durată și care presupune munca în echipă. Digitalizarea notariatului nu este un proces izolat, ci trebuie privită holistic, în contextul național, continental și global al ofensivei inteligenței artificiale în profesiile juridice. Lucrăm în echipă nu doar cu instituțiile statului român cu atribuții în domeniul noilor tehnologii, ci și cu notariatele europene

După cum este deja cunoscut, din onorariul notarial încasat, notarul public virează bugetului statului 70%, restul de 30% fiind direcționat către acoperirea costurilor activității notariale (plata personalului, chirii, consumabile etc). Veniturile proprii ale notarilor se deduc tot din acest procent".

ne reunite în Consiliul Notariatelor din Uniunea Europeană, precum și cu Uniunea Internațională a Notariatului.

Reporter: Restricțiile cauzate de pandemie sunt tot mai prezente în viețile noastre. Credeți că există posibilitatea ca un notar să nu-și mai poată desfășura activitatea din cauză că refuză vaccinarea sau testarea?

Dumitru Viorel Mănescu: Activitatea notarială este un serviciu public în interesul statului și al cetățeanului, iar o asemenea decizie este în sarcina autorităților. UNNPR, prin organismele sale, a recomandat în permanență notarilor să respecte cu strictețe toate măsurile dispuse de autorități pentru evitarea îmbolnăvirii și stoparea pandemiei. În ceea ce mă privește pe mine, pot să vă spun că m-am vaccinat imediat când mi s-a permis și sunt convins că la fel a procedat și marea majoritate a colegilor mei, pentru că numai în acest mod ne putem proteja atât pe noi, cât și pe semenii noștri.

Reporter: Cum catalogați restricțiile impuse de autorități în ultima perioadă?

Dumitru Viorel Mănescu: Ori-ce înseamnă restricționare de la un anumit mod de viață anterior pandemiei înseamnă disconfort, dar dacă acestea duc la revenirea la normalitatea trebuie să facem cu toții un efort și să le respectăm întocmai.

Reporter: Cum a evoluat activitatea notarială în ultimii doi ani?

Dumitru Viorel Mănescu: În general, indicatorii activității notariale sunt oglinda fidelă a activității economice și sociale din societate. Evoluția activității notariale în perioada 2020 - 2021, comparativ cu anul 2019, confirmă acest lucru.

Câteva exemple:

- ✓ Dinamica actelor autentice imobiliare a înregistrat un trend descendent odată cu declanșarea crizei sanitare: de la 622.400 de acte autentice încheiate în 2019, în 2020 indicatorul a scăzut la 590.000 de acte autentice;

- ✓ Numărul de acte notariale scutite la plata onorariului a avut o dinamică similară, scăzând de la 95.000 în 2019 la 80.000 în 2020;
- ✓ Numărul de acte notariale cu onorarii reduse s-a diminuat de la 50.000 (2019) la 46.000 (2020);
- ✓ În ceea ce privește succesiunile, din nefericire evoluția indicatorului arată pierderile de vieți omenești cauzate de pandemie și de efectele colaterale ale acesteia: 396.000 de succesiuni în 2019, comparativ cu 446.00 de succesiuni în 2020.

Ca urmare a mobilizării eficiente și imediate în direcția implementării de către UNNPR a strategiei de criză - strategie care s-a bucurat de susținerea tuturor membrilor corpului notarial, am reușit să amortizăm șocul declinului activității atât în planul parteneriatului cu statul, cât și în planul protejării locurilor de muncă pe care notariatul român le creează.

Astfel, membrii profesiei au colectat pentru stat și au virat către bugetul public suma de 4,5 miliar-

de de lei (circa 940 milioane euro), reprezentând TVA, tarife ale ANCPI și impozite pe transferul proprietăților imobiliare, precum și impozitul datorat pe veniturile din activitatea proprie a notarilor publici. După cum este deja cunoscut, din onorariul notarial încasat, notarul public virează bugetului statului 70%, restul de 30% fiind direcționat către acoperirea costurilor activității notariale (plata personalului, chirii, consumabile etc). Veniturile proprii ale notarilor se deduc tot din acest procent.

În ceea ce privește protejarea locurilor de muncă, notariatul, în pofida scăderii veniturilor, a conservat toate cele 8000 de posturi ale personalului auxiliar la nivel național.

Este o reușită extraordinară pentru care mulțumesc colegilor notari. Nu ar fi fost posibilă fără înțelegerea și devotamentul lor față de profesie și față de rolul ce ne revine ca parteneri ai statului în înfăptuirea justiției preventive.

Reporter: Mulțumesc! ■

INTERVIU

“Orice criză vine la pachet cu o serie de oportunități pentru unii și multe provocări profesionale pentru alții”

(Interviu cu Nicoleta Munteanu, Partener Euro Insol)

Mediul de afaceri se află în fața celei mai mari provocări din istorie, este de părere Nicoleta Munteanu, Partener Euro Insol, care ne prezintă, printre altele, care sunt oportunitățile aduse de digitalizare.

Reporter: Întreaga lume se confruntă cu cele mai diverse provocări după un an și jumătate de probleme sanitare. Cât de afectată este activitatea caselor de avocatură?

Nicoleta Munteanu: Orice criză, fie ea economică, sanitară sau de orice altă natură vine la pachet cu o serie de oportunități pentru unii și multe provocări profesionale pentru alții. Unele industrii și sectoare au fost puternic afectate, cum ar fi HoReCa, transporturile, industria de beauty, sectorul cultural, alte industrii au înflorit, precum pharma, comunicații, construcții și tech. Pentru noi, provocările au venit din nevoia de adaptare la stres și de a găsi soluții de reinventare a business-ului clienților noștri. Criza pandemică ne-a ajutat pe toți să ne adaptăm rapid la noile realități economice și sociale, am îmbinat munca de acasă cu cea de la birou, ne-am mutat în spațiul virtual, atât noi, cât și clienții noștri, ne-am dezvoltat mai mult ca oricând competențele digitale și am făcut business development de la distanță. Noi nu am simțit un efect negativ major din punct de vedere al volumului de muncă în această perioadă, pentru că ne-am păstrat echipa intactă, am oferit asistență juridică fără întrerupere și ne-am reprezentat clienții cu promptitudine și profesionalism.

Reporter: Digitalizarea forțată de pandemie este pusă adesea în discuție. Se face simțită în domeniul dumneavoastră de activitate?

Nicoleta Munteanu: Pandemia, într-o măsură mai mare sau mai mică, ne-a afectat pe toți. Foarte multe companii și-au trimis angajații acasă și au descoperit că aceștia pot fi mult mai eficienți. Alții au constatat că munca de la distanță nu este benefică business-ului lor. Multe companii au procedat la reducerea costurilor

pe toate planurile, s-au angajat în concedieri masive sau chiar și-au declarat falimentul. Cei care au avut puterea să se adapteze din mers la nou, la noile reguli economice și sociale, sunt cei care au supraviețuit. Capacitatea de adaptare la nou ține doar de noi. Industriile sunt din ce în ce mai digitalizate, procedurile și procesele de producție sunt gestionate digital. Pentru mine, digitalizarea înseamnă progres din punct de vedere al operabilității. Noi am investit mult în tehnologie, ne-am digitalizat în urmă cu câțiva ani, astfel încât pandemia ne-a prins pregătiți. Componentele hardware și software performante ne-au ajutat să ne realizăm lucrările avocațiale în timp, să stocăm documentele în condiții de securitate ridicată și să păstrăm confidențialitatea discuțiilor purtate cu clienții noștri.

Reporter: Cum catalogați restricțiile impuse de autorități în

În viitorul apropiat este foarte probabil să crească semnificativ numărul litigiilor din zona construcțiilor, a protecției consumatorilor, a protecției datelor personale, dar și a disputelor fiscale care au fost amânate prin suspendarea măsurilor de executare silită sau datorită facilităților acordate de-a lungul timpului pentru toate tipurile de creanțe fiscale și bugetare".

ultima perioadă?

Nicoleta Munteanu: Trăim momente fără precedent. Nu am primit niciun manual cu instrucțiuni sau sfaturi de supraviețuire și nimeni nu știe formula magică de a ieși din acest impas, însă știu că în situații de criză se impun măsuri de criză. Cu toții am observat că tendințele globale au efect imediat și asupra țării noastre.

Modificările aduse la nivel legislativ, presiunile impuse antreprenorilor în vederea implementării măsurilor de prevenire a răspândirii virusului SARS CoV2, relocarea activităților de muncă în sistem remote și lipsa competențelor digitale sunt doar o mică parte a problemelor cu care s-a confruntat mediul de afaceri din România, care a fost nevoit să se adapteze cu o viteză uluitoare, așa sputea spune contra cronometru acestor situații excepționale. Așa cum am mai spus mai sus, efectele pandemiei au condus la disponibilizări masive și la falimentul micilor antreprenori. Pandemia a afectat deja modul în care facem business, iar mediul de afaceri se află în fața celei mai mari provocări din istorie, pentru că regulile jocului se schimbă de la o zi la alta. Cred că toate restricțiile impuse de autorități până acum au devenit lecții pentru noi toți din care am învățat că previziunile pe care fiecare dintre noi le facem pentru viitor pot fi schimbate peste noapte de împrejurări independente de voința noastră. Pentru a putea depăși mai ușor această perioadă dificilă, antreprenorii trebuie să se adapteze din mers la restricții, să fie flexibili și prudenți în paralel cu restructurarea și regândirea business-urilor.

Reporter: Care sunt provocările cu care vă confrunțați?

Nicoleta Munteanu: Dacă până în pandemie transformarea digitală a fost preocuparea noastră majoră, în criză noile provo-

cări au vizat menținerea unei comunicări eficiente cu instanțele de judecată, autorități și profesioniști implicați în procedurile de insolvență. Digitalizarea ne-a ajutat să câștigăm timp și să aducem valoare adăugată serviciilor furnizate. Pentru noi, pandemia a reprezentat o confirmare că am luat decizia bună atunci când demarăm digitalizarea proceselor interne.

Reporter: Ce strategie a abordat casa de avocatură pe care o reprezentați pentru a depăși mai ușor criza sanitară/economică?

Nicoleta Munteanu: Modelul nostru de business este rezilient, ceea ce ne permite o gestionare eficientă a procedurilor. Ne-am adaptat rapid la noile provocări, păstrând orientarea către client și către nevoile acestuia, nevoi care s-au schimbat în această perioadă. Am fost atenți la tendințele din piață și la schimbările comportamentului clienților noștri pentru a fi mereu pregătiți să venim cu cele mai bune soluții. Am urmărit trendul evoluției tehnologice, ne-am consolidat echipa și ne-am pregătit să răspundem eficient și cu profesionalism acestor provocări.

Reporter: Care este domeniul care a "produs" mai multe dosare în instanță?

Nicoleta Munteanu: Dacă înainte de pandemie insolvențele erau în top, iată că aceasta a schimbat trendul anilor trecuți. În ultima perioadă am constatat că au crescut litigiile dintre profesioniști. De asemenea, a crescut foarte mult numărul litigiilor de muncă pentru că pandemia a determinat reguli noi în relațiile dintre angajați și angajatori. În viitorul apropiat este foarte probabil să crească semnificativ numărul litigiilor din zona construcțiilor, a protecției consumatorilor, a protecției datelor personale, dar și a disputelor fiscale care au fost amânate prin suspendarea măsurilor de executare silită sau datorită facilităților acordate de-a lungul timpului pentru toate tipurile de creanțe fiscale și bugetare.

Reporter: Cum puteți defini

activitatea unui avocat?

Nicoleta Munteanu: Cum poate fi antrenat întregul potențial creator al oamenilor, nu numai al lucrurilor, în vederea minimizării eforturilor și maximizării performanțelor, este marea provocare a avocatului modern. Pentru aceasta este nevoie de mult curaj, viziune, tenacitate, perseverență, răspundere, seriozitate, viteză de reacție, capacitate de adaptare, de a reconfigura planurile pe termen scurt, fără a pierde în vedere obiectivele pe termen lung și reconsiderarea conceptuală. Includerea

juridică, la o comunicare eficientă și digitală atât cu instanțele, cât și cu clienții și la reducerea timpului petrecut în deplasări, facilitând performanța, creativitatea, motivația și deschiderea cu care un avocat modern își abordează volumul mare de muncă.

Reporter: Care sunt șansele de afirmare ale unui tânăr avocat?

Nicoleta Munteanu: Pentru a-și face un nume în această profesie, tânărul avocat nu trebuie să-și piardă entuziasmul cu care facem de obicei primii pași profesionali, să fie motivat, să asculte

Multe companii au procedat la reducerea costurilor pe toate planurile, s-au angajat în concedieri masive sau chiar și-au declarat falimentul. Cei care au avut puterea să se adapteze din mers la nou, la noile reguli economice și sociale, sunt cei care au supraviețuit".

inovației în responsabilitățile zilnice și crearea unui mediu de lucru foarte stimulant, care să-i inspire pe ceilalți să ofere ce e mai bun din ei, pentru mine reprezintă definiția cea mai simplă a activității moderne a unui avocat.

În altă ordine de idei, suntem o profesie modernă care folosește tehnologia. Accelerarea procesul de digitalizare a exercitării profesiei noastre a adus plus valoarea avocaturii și a contribuit la îmbunătățirea serviciilor de asistență

activ și să învețe de la alți colegi cu experiență, să fie clar și transparent în abordare și să aibă respect pentru clienți, să își asume că o să muncească foarte mult, că o să stea peste program și că o să studieze chiar și în timpul său liber. Odată ce înțelege toate aceste lucruri despre munca sa, tânărul avocat este pregătit să își facă un nume în profesie, însă, fără a uita că avocatura nu este lipsită de griji, probleme și dezamăgiri.

Reporter: Vă mulțumim! ■

AFACERI

”Condițiile excesive de acordare a facilităților și birocrăția tipic românească lipsesc de efecte anumite măsuri”

(Interviu cu avocatul Alexandra Ianul - fostă Burada)

Casele de avocatură cu o bază anterioară solidă nu numai că au supraviețuit acestei perioade de criză sanitară, dar au și evoluat, ne-a spus avocatul Alexandra Ianul (fostă Burada). În cadrul interviului pe care ni l-a acordat, Alexandra Ianul ne-a vorbit, printre altele, despre beneficiile digitalizării forțate, precum și despre lipsa de eficiență a măsurilor luate de către autorități, inclusiv inconsecvența în combaterea pandemiei.

Reporter: Casele de avocatură au fost afectate de criza produsă de pandemie, care se prelungește?

Alexandra Ianul: Din fericire pentru noi, am trecut cu bine peste această perioadă, cel puțin atipică. Elementul esențial care a condus la reducerea efectelor crizei sanitare a fost adaptabilitatea. Casele de avocatură cu o bază anterioară solidă nu numai că au supraviețuit acestei perioade, dar au și evoluat.

Reporter: Care sunt efectele digitalizării în domeniul dumneavoastră de activitate?

Alexandra Ianul: Atât în activitatea de consultanță, cât și în aceea de litigii, pandemia a a avut un efect pozitiv, constând în digitalizarea sistemului judiciar. Spre exemplu, înainte de pandemie, era de neconceput să corespundezi exclusiv prin mijloace electronice, iar accesul la dosare în această modalitate era un vis frumos. Pandemia a grăbit proiectele de digitalizare inclusiv la nivelul sistemului judiciar și a făcut posibilă desfășurarea activității în cele mai bune condiții, cu păstrarea protecției sanitare. Schimbări s-au produs și la nivelul relației cu clientul, inițial am privit cu temere comunicarea online (fiind binecunoscută, mai ales în cazul clienților persoanelor fizice, nevoia de interacțiune umană directă) însă și această schimbare s-a dovedit în final a fi extrem de eficientă și binevenită. În spirit de glumă, aş spune, că această pandemie a educat atât clientul cât și avocatul.

Reporter: Există pericolul ca un avocat să nu-și mai poată desfășura activitatea din cauză că refuză vaccinarea/testarea?

Alexandra Ianul: Nu cred că se va ajunge în situația în care avocatul să nu își poată desfășura activitatea. Poziția UNBR (Uniunea Na-

țională a Barourilor din România) a fost extrem de bine susținută și categorică pe acest subiect, fiind acceptată de către autorități. Accesul avocaților la instanțele de judecată se realizează în acest moment nediscriminatoriu, cu respectarea normelor generale de protecție sanitară (mască etc.).

Reporter: Considerați că restricțiile impuse de autorități încalcă libertățile individuale?

Alexandra Ianul: Aș spune că unele sunt cel puțin discutabile și, în opinia mea, lipsite de logică. Nu sunt un contestatar vehement al măsurilor impuse de autorități, dar totuși nu pot să nu remarc inconsecvența și lipsa de rezultat în combaterea pandemiei, a măsurilor luate. Constat însă, altceva - caracterul discutabil al acestor măsuri are consecințe economice grave, ce nu sunt compensate prin măsuri coerente de ajutorare a populației sau a micilor întreprinzători.

Anumite măsuri încalcă, într-adevăr, drepturi și libertăți fundamentale și scindează societatea românească, în sensul că se creează un adevărat război între cetățenii aceleiași țări. Lipsa de reacție a conducătorilor față de aceste consecințe este cel puțin reprobabilă.

Reporter: Există dosare în care "pandemia" să aibă un rol principal într-un proces?

Alexandra Ianul: Sunt promovate numeroase acțiuni în anularea Hotărârilor de Guvern sau a Deciziilor CNSU. Săptămânal apare câte o știre legată de acest tip de procese. Actele adoptate sunt cel puțin contestabile, unele din perspectiva procedurală, altele din perspectiva fondului problemei, respectiv a încheităților, disproporției măsurilor adoptate sau încălcării unor drepturi fundamentale. Din păcate, însă, aceste acțiuni câștiga-

te nu au niciun efect imediat și nici efectul scontat, din cauza duratei procedurilor. Aceste acte sunt înlocuite rapid de altele, situația neputând fi controlată prin intermediul deciziilor de instanța. Cu toate acestea, genul acesta de procese au efectul de a responsabiliza într-o anumită măsură autoritățile și de a le împiedică în a perpetua, de cele mai multe ori, un veritabil exces de putere.

Reporter: Care sunt provocările cu care vă confrunțați în ultimii ani?

Alexandra Ianul: Provocarea majoră a fost aceea de a continua activitatea în condiții similare celor anterioare pandemiei. Inițial, primul meu obiectiv a fost acela de a menține rezultatele anterioare cu aceleași resurse. Mărturisesc, nu m-am așteptat că această perioadă să se transforme de fapt într-o perioadă de evoluție. Cum spuneam și mai sus, digitalizarea a condus la eficientizarea activității și implicit a resurselor, astfel încât am avut timpul necesar pentru dezvoltare.

Reporter: Ce strategie a abordat casă de avocatură pe care o reprezentați pentru a depăși mai ușor criza sanitară/economică?

Alexandra Ianul: Am fost extrem de preocupată de menținerea aparenței de normalitate în spațiul de lucru. Pe primul plan au fost siguranța și bunăstarea echipei mele. În activitatea noastră, factorul uman este extrem de important. Măsurile adoptate de cabinet au

eliminat "stress"-ul cauzat de pandemie și au înlesnit rezultatele.

Reporter: Cum s-a modificat piața în care vă desfășurați activitatea?

Alexandra Ianul: "Piața" în care activăm nu s-a deteriorat în pandemie, dimpotrivă. Ariile noastre de practică sunt hiperspecializate și în domenii care au generat extrem de multe litigii în această perioadă. Pe lângă binecunoscuta noastră activitate în zona de credite și protecție a consumatorului de credite în valută, clienții noștri, persoane juridice, s-au confruntat cu numeroase situații care au generat litigii în zona contenciosului administrativ și fiscal, neexecutării contractelor comerciale, executărilor silite și insolvenței.

Mai mult decât atât, anul acesta a adus și cele mai frumoase și importante victorii. Proiectul nostru "de suflet", legea dării în plată, modificată în anul 2020, a trecut pentru a doua oară, în cinci ani, examenul constituțional, iar bătălia pe subiectul CHF a ajuns, astfel, să cunoască un final fericit. Fiind implicați încă din anul 2015 în acest proiect, vă puteți imagina ce satisfacție am resimțit împreună cu echipa mea, că am putut obține acest dez-nodământ.

Reporter: Care este stadiul proceselor pe Darea în plată?

Alexandra Ianul: Acțiunile pe legea dării în plată, în forma nouă, evoluează favorabil, această tendință fiind una așteptată, după ce

CCR a validat noua formă a legii. Deja am înregistrat numeroase victorii, soluțiile instanțelor fiind orientate către reechilibrarea contractelor de credit. Bineînțeles că practica ridică încă probleme juridice interesante, însă pentru noi aceste provocări sunt la ordinea zilei, ținând cont de experiența noastră în aplicarea acestei legi.

Reporter: Ce domeniu a "generat" cele mai multe dosare în instanță?

Alexandra Ianul: Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) a publicat recent raportul anual privind starea justiției, care conține informații și statistici privind activitatea tuturor instanțelor din România în anul 2020. Se remarcă o creștere a litigiilor de muncă, relațiile angajator-angajat fiind grav afectate în contextul pandemiei de COVID-19, care, printre altele, a făcut loc și numeroaselor abuzuri ale angajatorilor care au profitat de context pentru a reduce numărul angajaților în mod nelegal sau de a nu le respecta anumite drepturi. Evident, nici legislația care ar fi trebuit să asigure protecția angajaților nu a

fost una eficientă și a permis acest rezultat.

Reporter: Ce ne puteți spune despre activitatea modernă a unui avocat?

Alexandra Ianul: Extrem de complexă. Avocatul modern trebuie să cunoască peste ceea ce se regăsește în cărțile de drept și ceea ce se învață în Facultatea de Drept. Spețele actuale prezintă un puternic caracter interdisciplinar, iar pentru rezolvarea acestora este necesară deținerea unor cunoștințe atât din cât mai multe domenii ale dreptului, dar și din alte domenii ce nu au legătură cu juridicul. Spre exemplu, un litigiu civil între două societăți cu privire la viciile ascunse ale unui imobil vândut va presupune nu doar cunoașterea legii civile, ci și cunoștințe de contabilitate și cunoștințe generale de drept al construcțiilor, nemaivorbind de domeniul bancar. Odată cu extinderea tehnologiei, și domeniile de drept au cunoscut aceeași extindere, dobândind o semnificație mai importantă noi domenii precum: dreptul tehnologiei, GDPR etc., iar noile mijloace utilizate de bănci (on-line banking, internet banking etc.) au creat, de asemenea, o nouă nișă a dreptului bancar. Activitatea avocatului modern se aseamănă cu cea a avocatului de altădată, sub aspectul studiului legislației, a documentelor și al reprezentării în instanță, însă este exponențial mai amplă. Volumul legislației a sporit, documentele clientului și-au multiplicat volmul, însă timpul dedicat pentru susținerea cauzei în instanță a scăzut considerabil.

Reporter: Care sunt șansele pe care le are un tânăr avocat pentru a-și face un nume în această profesie, în prezent?

Alexandra Ianul: Șansele sunt semnificativ mai reduse decât erau la nivelul anilor 90 sau la nivelul anului 2000, când a avut loc o expansiune a mediului privat și implicit a crescut și cererea de servicii juridice raportat la un număr de practicieni relativ redus.

Însă, pentru cei care sunt dedicați profesiei, dornici să învețe în permanență lucruri noi și să-și extindă orizonturile, există premisele afirmării în profesie.

Reporter: Cum caracterizați măsurile luate de Guvern pentru susținerea mediului de afaceri în această perioadă complicată?

Alexandra Ianul: Cvasi-inexistente. Deși s-au luat la nivel formal măsuri, acestea sunt foarte dificil de accesat pentru micii antreprenori, cei aflați în cea mai mare necesitate. Condițiile excesive de acordare a facilităților și birocrăția tipic românească lipsesc de efecte anumite măsuri, care, cel puțin pe hârtie, ar putea ameliora consecințele perioadei dificile pe care o trăim.

Reporter: Vă mulțumim! ■

Anumite măsuri încalcă, într-adevăr, drepturi și libertăți fundamentale și scindează societatea românească, în sensul că se creează un adevărat război între cetățenii aceleiași țări. Lipsa de reacție a conducătorilor față de aceste consecințe este cel puțin reprobabilă".

COMPANII

Avocații de business, actori ai transformării companiilor

Dana GRUIA DUFAUT, Avocat Fondator, Cabinet de Avocat GRUIA DUFAUT

Arthur C. Clarke, autor de literatură de science-fiction și inventator britanic, spunea că “dacă am învățat ceva din istoria invențiilor și a descoperirilor este că, pe termen lung sau – cel mai adesea – scurt, profețiile cele mai ambițioase devin cât se poate de conservatoare”.

Transformarea companiilor, oricât de surprinzătoare ar fi, nu mai este în niciun fel imprevizibilă. Avansul tehnologic, dar și o serie de fenomene perturbatoare, cum este cazul pandemiei actuale de Covid-19 sau al schimbărilor climatice, pun presiune pe managementul societăților care, pentru a reuși, trebuie să schimbe comunicarea cu angajații, cu clienții și cu furnizorii, să fie gata să piloteze schimbări rapide de strategie ale business-ului ori de câte ori se impune.

Programele de transformare tradiționale care au la bază principiul “mai bine, mai rapid, mai ieftin” nu mai sunt suficiente. Pentru a răspunde multiplelor crize pe care le trăim - criză ecologică, criză socială, criză energetică, criză economică și chiar politică – transformarea trebuie să răspundă, pe de o parte, nevoilor din societate – de exemplu nevoii de protecție a mediului, de sustenabilitate, de creștere a calității vieții -, iar, pe de altă parte, așteptărilor noii generații de angajați (generațiile Y, Z), care nu mai corespund misiunilor asumate tradițional de companii.

În acest peisaj, avocații de business se regăsesc într-un domeniu de regle-

mentare care este deja complex și va fi și mai complex. Intervențiile lor au rolul de a sprijini companiile să limiteze riscurile în plan juridic, iar succesul misiunii depinde de cât de bine înțeleg aceștia provocările operaționale ale fiecărei companii și inclusiv de ce resurse tehnologice dispun aceștia care pot să le faciliteze prelucrarea rapidă a unei cantități sporite de date furnizate de clienți.

O guvernanță corporativă sustenabilă

Guvernanța corporativă, respectiv ansamblul principiilor ce stau la baza cadrului de administrare prin care este condusă și controlată compania, nu se referă doar la dreptul afacerilor, mai exact la dreptul societăților, adică al acționarilor, administratorilor, directorilor, reglementatorilor, ci și la angajați și organizațiile care le reprezintă interesele și, mai ales, la aspectele de mediu ce au devenit atât de presante. Acestea din urmă prevăd o gamă largă de mecanisme, instituții și actori nestatali – ONG-uri, comunități de riverani etc. - care influențează sau chiar controlează în oarecare măsură deciziile companiilor.

Intervenția profesionistului din domeniul juridic este menită să reducă nivelul de subiectivism al deciziilor luate de companii, nu doar să ajute la corecta interpretare și aplicare a regementărilor legale. Prin consultanța pe care o oferă, avocații de business sunt actori ai trans-

formării companiilor, pilotând elaborarea de standarde etice și profesionale ce devin pârgonii ale guvernanței corporative.

Iar următoarea misiune a acestor avocați în materie de guvernanță corporativă începe efectiv în decembrie 2021, când se împlinește termenul limită pentru intrarea în vigoare a unui nou standard de guvernanță corporativă pentru companiile cu peste 250 de angajați (pentru companiile cu un număr de angajați cuprins între 50 și 249, termenul limită este 17 decembrie 2023). Directiva (UE) 2019/1937 privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii Europene (directiva Whistleblower), adoptată la Bruxelles în decembrie 2019 și care așteaptă încă transpunerea în legislația națională (!), a introdus un set de cerințe minimale de încurajare a persoanelor (avertizorii de integritate) care iau cunoștință de încălcări ale legii la locul de muncă pentru a le raporta. Directiva vizează, pe lângă încălcările regulilor privind concurența, siguranța alimentelor, protecția mediului, siguranța nucleară și alte cazuri cu potențial de risc major pentru societate, încălcări ale eticii și deontologiei profesionale sau ale principiilor de transparență și eficiență.

Astfel, companiile din sectorul privat, dar și actorii publici, inclusiv entități deținute sau controlate de aceștia, trebuie să implementeze canale sigure și eficiente pentru primirea și soluționarea avertizărilor privind practicile ilegale sau imorale. Provocarea este, din perspectiva practicii juridice, să

existe proceduri clare, să fie respectate regulile GDPR și să se poată stabili ce este minimum suficient și maximum recomandabil să se facă în acest sens.

În România, proiectul de lege privind protecția avertizorilor în interes public care urmează să transpună în legislația națională această Directivă europeană a fost pus în dezbatere publică în martie 2021 de Ministerul Justiției, dar deocamdată nimic nu s-a mișcat încă. Proiectul noului text de lege are inclusiv în vedere abrogarea legii nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii și care, din păcate, în prezent, nu oferă garanții reale avertizorilor de integritate și nici nu stabilește o procedură clară pentru a raporta incidentele ce ar intra în sfera de interes a acestui act normativ.

Transformarea digitală, noua realitate

Digitalizarea transformă fundamental modul în care se derulează afacerile și felul în care interacționează echipele. Noile modele economice ale companiilor folosesc o varietate de mijloace tehnologice. În această chestiune, mai multe aspecte apar cu recurență printre subiectele asupra cărora sunt chemați să se aplece profesioniștii din domeniul juridic: protecția datelor, securitatea informatică, design-ul contractelor și al reglementărilor interne. Chestiunile juridice, precum conformitatea, proteja-

rea proprietății intelectuale și securitatea datelor ar trebui să fie priorități principale. Prin „date” înțelegem informațiile colectate de o companie despre angajații săi, despre clienții săi și despre întreaga activitate a acesteia.

Din punct de vedere legal, transformarea digitală nu este asemenea construirii unui zgârie-nori în al cărui complex proiect de arhitectură sunt trecute și pot fi numărate piesele componente până la cel mai mic detaliu pentru a-ți atinge obiectivele. Ea seamănă mai degrabă cu un oraș care se construiește treptat, în care unele cartiere se dezvoltă mai rapid sau mai lent decât altele, pe măsură ce legislația devine mai mult sau mai puțin clară și cuprinzătoare. Dar, rolul avocatului este în continuare acela al unui agent transformator, deoarece având o înțelegere solidă a influenței pe care o are tehnologia în diferitele departamente ale companiei și a ultimelor reglementări legale, poate evita riscurile ce rezultă dintr-o aplicare incompletă sau greșită a legislației.

Toate aceste date arată, așadar, că indiferent de mărimea business-ului, par-teneriatul companie – avocat va căpăta o amploare fără precedent. În această lume în plină schimbare, consilierea ju-

ridică va acoperi sistematic servicii multidisciplinare în jurisdicții multiple, îmbinând o experiență specializată în domeniul juridic și o cunoaștere aprofundată a industriei de către profesioniștii din domeniul juridic.

GRUIA DUFAUT este unul din primele cabinete independente de avocatură de business din România, înființat în urmă cu 30 de ani de Dana GRUIA DUFAUT, Avocat în Barourile Paris și București. Cabinetul oferă asistență juridică în toate domeniile dreptului afacerilor, cu precădere în cadrul tranzacțiilor comerciale, fuziuni și achiziții, în procesele de reorganizare & restructurare de companii, achiziții publice, proiecte greenfield și joint-venture. Cu o echipă de 15 avocați experimentați, formați atât în România, cât și în străinătate, Cabinetul deservește o clientelă multinațională și multifsectorială. Din 2019, GRUIA DUFAUT a fost selectat de Team France Export pentru a oferi servicii suport de companiere comercială în România pentru IMM franceze, în cadrul activității "drept și fiscalitate – creare de filiale și consultanță". ■

Insecurități juridice privind înstrăinarea exploatațiilor agricole

Cristina BOJICĂ, Avocat Asociat, Cabinet de Avocat GRUIA DUFAUT

Voi începe printr-un adevăr juridic ce este astăzi evident, nu însă și banal, și care este deseori încălcat, din păcate, cu consecințe dintre cele mai grave în derularea afacerilor: “Principiul securității juridice este unul din elementele fundamentale ale preeminenței dreptului, ce stă la baza oricărui sistem de drept”.

Acesta se aplică la multe niveluri: de la crearea normei legale, accesibilitatea și previzibilitatea ei, aplicarea și interpretarea legii de către instanțele judecătorești, până la executarea hotărârilor judecătorești.

În România, rapoartele succesive de monitorizare a reformelor în domeniul justiției elaborate de Comisia Europeană evidențiază în continuare o nevoie sporită de securitate juridică, ca principal mijloc de combatere a corupției și asigurare a unui acces mai ușor și eficient la justiție.

Principalul instrument pentru a atinge acest obiectiv este însă o legislație clară, transparentă și predictibilă, care poate, la rândul său, să asigure încrederea legitimă în norma legală. Orice altceva nu face decât să conducă la insecuritate, cu consecințe imediate în raporturile juridice desfășurate în domeniile vizate de respectivele norme.

Prezentul articol își propune să exemplifice o situație cauzatoare de insecuritate juridică în materia înstrăinării exploatațiilor agricole care dețin terenuri agricole situate în extravilan, astfel cum rezultă din dispozițiile actuale ale legii nr. 17/2014 privind unele

măsuri de reglementare a vânzării terenurilor agricole situate în extravilan (“Legea 17/2014”).

Actul normativ în cauză a modificat semnificativ legislația privind vânzarea terenurilor agricole, între altele, prin lărgirea categoriilor de preemptori și înăsprirea condițiilor pe care trebuie să le îndeplinească anumite categorii de preemptori. Textul legii este însă neclar cu privire la necesitatea exercitării dreptului de preempțiune, inclusiv cu ocazia înstrăinării pachetului de control (părți sociale/acțiuni) deținut în cadrul societăților care au în proprietate terenuri agricole situate în extravilan și care reprezintă mai mult de 25% din activele acestora.

Astfel, dispozițiile legale (art. 4^o2 alin. 2 din Legea nr.17/2014) prevăd că în cazul înstrăinării directe sau indirecte, înainte de împlinirea a opt ani de la cumpărare a pachetului de control al societăților care au în proprietate terenuri agricole situate în extravilan și care reprezintă mai mult de 25% din activele acestora, vânzătorul are obligația de a plăti un impozit de 80% din diferența de valoare a terenurilor respective calculată pe baza grilei notariilor între momentul dobândirii terenurilor și momentul înstrăinării pachetului de control.

În continuare, la alineatul imediat următor (art. 4^o2 alin. 2 din Legea nr. 17/2014) se prevede că acestei situații (nu se înțelege care situație: înstrăinarea pachetului de control sau obligația de plată a impozitului de 80%) i se aplică în mod corespunzător (!) dispozițiile legale ale unui alt articol din lege (art. 16 din Legea nr. 17/2014).

Citind, prin trimitere, acest alt articol

din lege, observăm că prevede faptul că înstrăinarea prin vânzare a terenurilor agricole situate în extravilan, fără respectarea dreptului de preempțiune sau fără obținerea avizelor specifice ale Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Culturii, structurilor locale sau centrale, după caz, este interzisă și se sancționează cu nulitatea absolută.

Întrebarea firească care se pune după citirea coroborată a acestor articole este care a fost intenția legiuitorului. Iar la un răspuns ajungi doar după ce citești trei articole de lege diferite, fapt ce constituie dintr-un început o tehnică legislativă menită să creeze confuzie, într-o lege și așa greoaie.

În ce ne privește, luând în considerare conținutul economic al întregii Legi nr. 17/2014, considerăm că se poate lesne interpreta că în situația înstrăinării directe sau indirecte, înainte de împlinirea termenului de opt ani de la cumpărare a pachetului de control al societăților care au în proprietate terenuri agricole situate în extravilan și care reprezintă mai mult de 25% din activele acestora, trebuie respectat dreptul de preempțiune, respectiv obținute avizele specifice din partea autorităților competente, sub sancțiunea nulității absolute.

La fel, este neclar și momentul din care curge termenul de opt ani prevăzut de lege, respectiv dacă acest termen se calculează de la data cumpărării pachetului de control sau de la data cumpărării terenurilor, mai ales dacă avem în vedere baza de calcul a impozitului de 80%, care se raportează la valoarea “terenurilor respective”.

În schimb, astfel de întrebări nu ar trebui să apară, dacă am avea de-a face

cu o formulare clară și fără echivoc a textului de lege și dacă acest act normativ ar răspunde principiului securității juridice despre care vorbeam la începutul acestui articol.

În lipsa unui text clar, orice răspuns la aceste întrebări incumbă un anumit grad de risc, care trebuie asumat de proprietarii de teren, de investitori, de toți cei implicați într-o astfel de tranzacție, nemaivorbind de faptul că acesta dă naștere la interpretări arbitrare.

Mai mult, dacă în situația înstrăinării în condițiile de mai sus a societăților care au în proprietate terenuri agricole situate în extravilan trebuie respectat dreptul de preempțiune, întrebarea care se pune este cum se exercită acest drept de preempțiune și care este obiectul preempțiunii.

Nu există în prezent niciun text normativ care să instituie o procedură în acest sens. Singura procedură prevăzută este aceea de exercitare a preempțiunii la vânzarea terenurilor agricole situate în extravilan, înstrăinarea pachetului de control al unei societăți fiind, însă, cu totul diferită. Nu rămâne decât ca procedura preempțiunii vânzării terenurilor să se aplice “în mod corespunzător” înstrăinării pachetului de control... dar sub sancțiunea nulității absolute a operațiunii !

Acesta este un exemplu grăitor de insecuritate juridică în raporturile contractuale, creat prin dispoziții legale interpretabile, care conduc la asumarea de către investitorii în agricultură a unor riscuri juridice care au consecințe deosebit de importante, la tranzații din ce în ce mai complexe și la nevoia din mare de consultanță de specialitate.

O astfel de situație ar fi putut fi ușor

evitată printr-o exprimare clară de către legiuitor a intenției sale, precum și, în cazul în care intenția este aceea de exercitare a dreptului de preempțiune la înstrăinarea pachetului de control al societăților agricole, prin stabilirea unei proceduri corespunzătoare care să reglementeze exercitarea acestui drept de preempțiune. Doar astfel persoanele interesate (proprietarii de terenuri, investitori etc.) ar putea cunoaște obligațiile ce le revin, le-ar putea respecta și ar putea să proiecteze rezultatul operațiunilor juridice pe care doresc să le realizeze.

În alte legislații din țările Uniunii Europene, de exemplu în cea franceză, există drept de preempțiune la înstrăinarea titlurilor participative într-o societate agricolă, iar legea stabilește în mod clar de către cine se exercită acest drept, în ce situații, în ce condiții și conform cărei proceduri. De asemenea, tot în Franța există în prezent și un proiect de lege pentru obținerea unor avize complementare în cazul înstrăinării majorității titlurilor participative ale unui societăți agricole.

Așadar, problema nu o reprezintă existența în sine a unui drept de preempțiune la înstrăinarea pachetului majoritar al societăților care au în proprietate terenuri agricole, ci lipsa unei regle-

mentări explicite, transparente și previzibile care să confere securitate juridică și încredere legitimă într-un domeniu deosebit de important cum este cel al agriculturii.

Este nevoie de o intervenție rapidă, clarificatoare, din partea legiuitorului, care are la îndemână două soluții : debateră și aprobarea proiectului de modificare a Legii nr. 17/2014 aflat deja de prea mult timp în Camera Deputaților sau adoptarea prin ordonanță de urgență a clarificărilor sus-invocate, pentru a putea asigura realizarea tranzacțiilor în acest domeniu, în condiții de transparență și securitate legislativă.

Am dorit să atrag atenția prin acest articol asupra unei interpretări legislative care ar trebui avută în vedere în cazul de către cine se exercită acest drept, în ce situații, în ce condiții și conform cărei proceduri. De asemenea, tot în Franța există în prezent și un proiect de lege pentru obținerea unor avize complementare în cazul înstrăinării majorității titlurilor participative ale unui societăți agricole.

În egală măsură, am dorit să atrag atenția și asupra importanței aplicabilității practice a unui principiu juridic care nu trebuie să rămână doar la nivel declarativ – acela al securității juridice și al încrederii legitime. ■

PRODUSE SI SERVICII

“Discursul despre restricții se poartă mai curând la nivel emoțional, visceral chiar”

(Interviu cu Ovidiu Budușan, Senior Partner Budușan și Asociații)

Avocatura a fost afectată de perturbările provocate de pandemie. Ovidiu Budușan, Senior Partner, Budușan și Asociații, ne-a vorbit, pe larg, despre provocările cu care s-au confruntat profesioniștii din domeniu, despre modul în care au fost dezbătute restricțiile, despre digitalizare, dar și despre abordarea pe care trebuie să o aibă un avocat aflat la început de drum.

Reporter: Criza produsă de pandemie se prelungește...cât de afectată este activitatea caselor de avocatură după mai bine de un an și jumătate de probleme sanitare?

Ovidiu Budușan: După încă un an de criză sanitară, incontestabil că pandemia a cauzat o perturbare fără precedent a practicii avocației și a modului în care serviciile avocațiale sunt prestate. Practic, s-a trecut de la contactul direct, nemijlocit, în noua realitate virtuală, în care avocații, la fel ca numeroase alte profesii, au trebuit să învețe noi tehnologii și să dezvolte noi competențe, în timp real, în paralel cu munca de la distanță și cu gestionarea stresului cauzat de riscurile inerente pentru sănătatea proprie sau a celor apropiați.

Viziunea asupra a ceea ce este esențial pentru practicarea avocaturii s-a modificat și ea, de exemplu, mulți avocați nu mai văd necesar să meargă la birou în fiecare zi, pentru că și-au dezvoltat în acest al doilea an de criză sanitară abilitățile necesare pentru utilizarea tehnologiilor de la distanță. Provocări există și din acest punct de vedere, întrucât această formă de interacțiune majoritar virtuală nu trebuie să afecteze nici gradul de implicare al avocaților și nici capacitatea de muncă în echipă. Presiunea rămâne mare și pentru că, independent de creșterea permanentă a volumului de obligații extraprofesionale, nivelul de încărcare și de muncă nu s-a redus în mod substanțial în timpul pandemiei. Instanțele au continuat să funcționeze, procedurile judiciare, chiar îngreunate uneori de contextul sanitar, și-au urmat în general cursul, astfel încât se poate spune că pandemia COVID 19 a avut un impact major asupra tuturor profesiilor juridice și în acest al doilea an.

Reporter: S-a vorbit foarte mult despre digitalizarea forțată de pandemie. Se face simțită în domeniul dumneavoastră de activitate?

Ovidiu Budușan: Sigur, și am să vă dau câteva exemple concrete: multe ședințe la instanțele penale debutează cu una sau chiar două ore de videoconferințe. Comunicările procedurale, accesul la dosare, comunicările cu instanțele și parchetele se realizează în formă electronică. Și, după cum spuneam, discuțiile și întâlnirile profesionale

au loc majoritar în camere virtuale, cum sunt Zoom sau Microsoft Teams. Desigur că toate acestea necesită o anumită infrastructură și, cum spuneam, dezvoltarea unor competențe, care, la rândul lor, presupun o serie de costuri și eforturi.

Reporter: Restricțiile sunt tot mai prezente în viațile noastre. Credeți că se poate ajunge în situația ca un avocat să nu-și mai poată desfășura activitatea din cauză că refuză vaccinarea/testarea?

Ovidiu Budușan: În teorie, nu pot exclude o asemenea situație, dar, din punct de vedere practic, îmi este greu să imaginez un scenariu în care un avocat să refuze aplicarea, în exercițiul profesiei, a unor măsuri, până la urmă, de siguranță publică, necesare și proporționale. Îmi place să cred că abordarea avocaților este, în general, una echilibrată, bazată pe înțelegerea corectă a realităților juridice și a imaginii de ansamblu.

Reporter: Cum catalogați restricțiile impuse de autorități în ultima perioadă? Încalcă acestea libertățile individuale?

Ovidiu Budușan: Este ușor de constatat că, în societatea noastră globală, nu numai în România, dezbaterile din spațiul public, precum și discursul despre restricții se poartă mai curând la nivel emoțional, visceral chiar și, din păcate, acest lucru se petrece exact în perioadele dificile, în care se resimte cel mai acut nevoia unor evaluări raționale, obiective și juridice.

În sistemul nostru de drept și în sistemul de drept european în care funcționăm, nu există libertăți absolute și, în mod incontestabil din punct de vedere juridic, există o marjă de apreciere a statelor în a impune limitări libertăților individuale. Având în vedere intensitatea și impactul devastator al pandemiei, pe care lesne le putem constata și care nu mai au nevoie de explicații, această marjă de apreciere a autorităților este și trebuie să fie, în concret, una largă. Astfel, în sine, impunerea unor limitări și restricții nu poate fi privită aprioric drept încălcând libertățile individuale.

Este lucră, însă, de discuții care trebuie făcute despre modalitatea în care ele au fost adoptate și impuse, dacă respectă sau nu filtrele și procedurile democratice, inclusiv

Observăm că se conturează deja o practică de anulare a actelor normative prin care au fost adoptate restricții, oricât de necesare ar fi acestea, practică determinată, în principal, de considerente procedurale și mai puțin de fondul restricțiilor. Consecințele consider că sunt severe, nu numai în planul dreptului, ci și al fundamentului de încredere care trebuie să existe între stat și cetățeni”.

a testelor de proporționalitate, pentru că devierile de la aceste proceduri, care, din nou, sunt unele eminate juridice, riscă să le priveze, în ultimă instanță, de eficiență și de finalitate. Observăm că se conturează deja o practică de anulare a actelor normative prin care au fost adoptate restricții, oricât de necesare ar fi acestea, practică determinată, în principal, de considerente procedurale și mai puțin de fondul restricțiilor. Consecințele consider că sunt severe, nu numai în planul dreptului, ci și al fundamentului de încredere care trebuie să existe între stat și cetățeni.

Reporter: Aveți cunoștință de dosare în care “pandemia” să aibă un rol principal într-un proces?

Ovidiu Budușan: Desigur, există procese, cum am precizat, care poartă tocmai asupra actelor normative și administrative adoptate pentru gestionarea pandemiei, atât la instanțele administrative, cât și la nivelul instanței constituționale, la fel cum știm cu toții, din surse publice, că există și investigații penale privind unele decizii adoptate și implementate în pandemie. Mă aștept că vor exista și în viitorul mai mult sau mai puțin apropiat. Ca orice fenomen social, pandemia, sau cel puțin, unele aspecte ale ei, este foarte probabil să facă obiectul unor proceduri în justiție.

Reporter: Care sunt provocările cu care vă confrunțați în ultimii ani?

Ovidiu Budușan: Cea mai mare dificultate pe care o resimt vizează lipsa unor abordări legislative clare, coerente și predictibile în ce privește politica penală și sistemul de justiție penală, precum și ezităările legiuitorului de a interveni și a de a adopta modificări și reforme, chiar și în situațiile în care ele sunt necesare și benefice.

Reporter: Ce strategie a abordat casa de avocatură pe care o reprezentați pentru a depăși mai ușor criza sanitară/economică?

Ovidiu Budușan: Am văzut posibilă o singură abordare, care este, în esență, aceeași strategie pe care am adoptat-o încă de la înființarea firmei: am ales să ne continuăm activitatea fără întrerupere și să ajutăm să rezolvăm problemele cu care ne confruntăm zi de zi. Chiar dacă trebuie să navigăm în ape necunoscute, dacă pot folosi o metaforă, pentru că, în mod real, contextul pandemic și evoluția acestuia rămân dificil de anticipat.

Reporter: Cum s-a modificat piața în care vă desfășurați activitatea în acești ultimi doi ani?

Ovidiu Budușan: Din nou, nu știu în ce măsură putem vorbi despre tendințe în zona avocaturii penale, care este o avocatură de tip reactiv și nu este caracterizată neapărat prin predictibilitate. Aș menționa orientarea vizibilă a legiuitorilor, naționali și supranaționali, de suprareglementare în materie penală, tradusă în sancționarea penală a unor comportamente în din ce în ce mai multe zone de activitate și viață socială, perspectivă din care este de necontestat nevoia existenței unor servicii avocațiale specializate, dedicate acestei arii de practică.

Reporter: Care este domeniul care a “produs” mai multe dosare în instanță?

Ovidiu Budușan: În materia penalului de afaceri, cel mai probabil zona fiscală. În continuare, conformarea fiscală rămâne o chestiune cu numeroase implicații penale și observăm abordări și interpretări noi din partea autorităților de control, traduse, ulterior, în sesizări către organele de anchetă.

Reporter: Cu ce probleme vă confrunțați tot mai mult și ce soluții ar exista pentru rezolvarea acestora?

Ovidiu Budușan: Două probleme reale pe care le sesizăm tot mai acut în practica noastră privesc durata procedurilor și realizarea a drepturilor victimelor infracțiuni-

lor. Am în vedere realizarea eficientă a acestor drepturi, pentru că, din punct de vedere formal, cadrul legal există și este aliniat celui european. Există însă, în continuare, o percepție cvasi-generală despre procesul penal, ca fiind eminamente centrat pe conflictul dintre acuzat și stat, iar în acest context, perspectiva victimei de multe ori se pierde, ea devine un simplu accesoriu al procedurilor. Or, nu este greu de înțeles impactul pe care îl are, de exemplu, pentru o companie, prelungirea în timp a procedurilor penale, an după an, indiferent de poziția pe care o deține în proces, dar cu atât mai mult în ipoteza în care are de recuperat, de exemplu, un prejudiciu”.

în cele din urmă, determinat de abordările și acumulările profesionale care se dobândesc numai prin experiență, prin interacțiunea permanentă cu alți profesioniști ai dreptului și prin învățare continuă. Drumul către excelență nu poate fi grăbit și nici nu pot fi sărite etape.

Reporter: Cum caracterizați măsurile luate de Guvern pentru susținerea mediului de afaceri în această perioadă complicată?

Ovidiu Budușan: Deși unele din măsurile adoptate inițial, în 2020, au fost prelungite și în 2021, spre exemplu, facilitățile fiscale, în 2021 pandemia a afectat în continuare negativ mediul de afaceri, care s-a confruntat cu întreruperi în lanțurile de aprovizionare, creșteri de preț în domeniul energiei și gazelor naturale, lipsa forței de muncă în unele domenii specializate, lipsă de predictibilitate și stabilitate legislativă. Cu siguranță, mediul de afaceri așteaptă și are nevoie de mai mult din partea autorităților și, în principal, resimte nevoia unor măsuri de intervenție în economie bazate pe dialog real cu factorii de decizie, înaintea de adoptarea acestora.

Reporter: Vă mulțumim! ■

DIGITALIZARE

DACĂ DUPĂ CE DEPUÎ O CERERE ONLINE TREBUIE SĂ O MAI DEPUÎ O DATĂ FIZIC,

“Digitalizarea aduce, în realitate, o îngreunare a serviciilor”

(Interviu cu avocatul Dragoș Brezeanu)

Digitalizarea se poate întoarce ca un boomerang împotriva profesioniștilor dintr-un domeniu, este de părere Dragoș Brezeanu, avocat titular la Cabinetul Brezeanu Dragoș Romeo - cabinet specializat în dreptul muncii și relațiilor industriale -, cadru didactic asociat la Facultatea de Comunicare și Relații Publice Școala Națională de Studii Politice și Administrative și la Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării Universitatea din București. Domnia sa ne-a vorbit și despre provocările pandemiei, precum și despre cadrul legislativ din domeniu.

Reporter: Criza produsă de pandemie a afectat activitatea caselor de avocatură. Care este situația acum?

Dragoș Brezeanu: Vorbim deja de peste un an și jumătate de situația pandemică în România, în Europa, în întreaga lume. Deși estimăm anul trecut o criză în piața serviciilor de consultanță juridică și reprezentare în instanță, criza care la debutul perioadei de pandemie se concretiza într-o oarecare măsură ca fiind profundă, ca urmare a neplății multor servicii avocațiale, falimentului unor societăți, putem spune că, pe parcursul anului și jumătate de pandemie criza pentru avocați nu a fost chiar atât de mare, avocații găsiți și de foarte multe ori clienți în acele persoane fizice și juridice care au contestat acte ale Guvernului în contencios administrativ și fiscal, fie contestând în litigii între profesioniști acte emise în legătură cu diferite situații contractuale chiar legate de pandemie, de scăderea vânzărilor, de rezilierea contractelor privind spații comerciale, situații legate de falimente sau reorganizări judiciare, evident litigii de muncă și de asigurări sociale.

Reporter: Digitalizarea se face simțită în domeniul dumneavoastră de activitate?

Dragoș Brezeanu: Toată lumea vorbește de digitalizare. Digitalizarea înseamnă progres, facilitarea serviciilor pentru utilizatorii de programe, justițiabili, avocați și alți actori implicați în actul de justiție în a-și vedea cererile operate într-un termen mai scurt, cu o anumită celeritate. Cu toate acestea observ - și nu numai în domeniul juridic ci în toată administrația publică - că de fapt digitalizarea aduce în realitate, din păcate, o îngreunare a serviciilor publice, dacă după ce depui o cerere online trebuie să te duci fizic și cu cererea originală în două exemplare la registratură sau o mai depui încă o dată, ori când programezi online un dosar în arhivă primești termen de vizionare dosar după termenul de judecată sau programarea depunerii la registratură a unei cereri de chemare în judecată conduce la pierderea termenului de prescripție

a dreptului material la acțiune. Ar trebui să mai așteptăm cu digitalizarea până “sincronizăm” sistemele cu nevoia și urgența justițiabililor, să consultăm chiar și avocații care sunt “beneficiile” imediate ale așa zisei digitalizări. Avem dosare de instanță electronice, scanate, însă sunt astfel de dosare electronice în care nu apar scanate toate actele la dosar, scan-ul este unul ilizibil, portalul instanțelor de judecată “cade” frecvent, nu se pot viziona termenele, soluțiile, înregistrăm audio ședințele de judecată, iar calitatea înregistrărilor este foarte slabă, nu pot fi reaudiate etc. Pe lângă acestea mai sunt multe alte probleme legate de online, site-uri și în general “digitalizarea însoțită de dosarul cu șină”. În ceea ce privește digitalizarea serviciilor de consultanță, au apărut și la noi, în domeniul juridic, anumite programe ce redactează chiar cereri de chemare în judecată, dau o consultanță sumară, generează situații cu privire la practica judiciară relevantă în materie, însă din punctul meu de vedere nu pot și nu vor înlocui avocatul, partea de concluzii orale, pledoaria nu pot fi înlocuite de “roboți pledanți” la bară. Aș spune că sunt zone unde digitalizarea este doar o amăgeală a celor care văd astfel de soluții.

Reporter: Se poate ajunge în situația că un avocat să nu-și mai poată desfășura activitatea din cauză că refuză vaccinarea?

Dragoș Brezeanu: Încă de la început spun că mă declar provocare, asta înseamnă că persoanele, fie ei și avocați, trebuie vaccinați obligatoriu, avem ultimele hotărâri de guvern prin care s-a decis prelungirea stării de alertă, prevenirea în care accesul avocatului în sediul instanței de judecată nu este condiționat de prezentarea certificatului de vaccinare, a unui test PCR sau de altă natură sau a dovezii că a trecut prin boală, însă probabil la un moment dat certificatul verde va fi obligatoriu, astfel cum se întâmplă în state din Uniunea Europeană, în lumea occidentală modernă și informată, astfel încât dacă acesta este preț pentru a învinge pandemie, discuțiile devin cumva inutile. Legea privind certi-

ficatul verde trebuie să fie constituțională, echilibrată și să nu îngreuneze drepturi. Oricum trebuie adus în discuție, pe lângă dreptul la muncă, și dreptul la sănătate și făcut un echilibru. Poate că statul ar trebui să suporte teste pentru toți salariații, fie ei de la stat sau de la privat.

Reporter: Încalcă restricțiile impuse de autorități libertățile individuale?

Dragoș Brezeanu: Pandemia aduce restricții, iar dacă restricțiile conduc la salvarea de vieți atunci restricțiile sunt necesare. Ar fi de dorit ca restricțiile să încalce tot mai puține libertăți individuale, însă o situație de excepție cum este pandemie este de natură a “limita” și anumite libertăți individuale.

Reporter: Sunt în instanțe dosare în care “pandemie” să aibă un rol principal?

Dragoș Brezeanu: Da, cunosc angajatori care au făcut restructurări de personal ca efect al pandemiei, știu societăți care au dosare de faliment pe rolul secțiilor civile, foste comerciale pe care pandemie i-a dus în reorganizare judiciară sau chiar faliment, îmi sunt cunoscute deciziile Curților de Apel Cluj, respectiv București în care s-a dispus anularea unor hotărâri de guvern anterioare prin care se dispunea prelungirea stării de alertă pe teritoriul României. Nu comentez justetea lor, pot spune că mai ales Guvernul României, în această perioadă, a emis și foarte multe acte normative în care se instituie obligații pentru populație, dar care nu prevăd sancțiuni, astfel că, pe lângă faptul că nu au finalitate, sunt și de natură de a crea multă confuzie. Nu există norma imperativă fără coerciție din partea statului cum nu poate exista vaccinare fără informare din partea statului.

Reporter: Care sunt provocările cu care vă confrunțați în ultimii ani?

Dragoș Brezeanu: De la ultimul interviu pot spune că, pe lângă tradiționalele servicii de consultanță și reprezentare în domeniul dreptului muncii, am acceptat provocarea de a deveni cadru didactic universitar, în sensul că, din acest an universitar 2021 – 2022, împărtășesc studenților și masteranzilor a două facultăți din cunoștințele mele de peste 25 de ani în domeniul dreptului muncii, a relațiilor industriale, dar și a dreptului securității sociale. Astfel, predau dreptul muncii în calitate de cadru didactic asociat la Facultatea de Comunicare și Relații Publice din cadrul Școlii Naționale de Studii Politice și Administrative și la Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării din cadrul Universității din București.

Reporter: Ce strategie ați abordat pentru a depăși mai ușor criza?

Dragoș Brezeanu: Strategia este una singură, de fapt am aplicat-o din perioada anterioară pandemiei, aceea de a oferi servicii avocațiale de calitate, prompte și corecte din punct de vedere financiar.

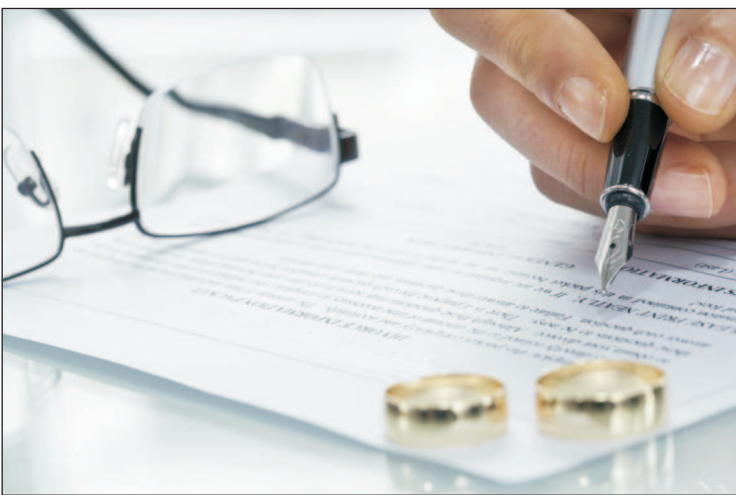
Reporter: Cum s-a modificat piața în care vă desfășurați activitatea în acești ultimi doi ani?

Dragoș Brezeanu: S-a modificat, au apărut noi tineri avocați care pot spune că sunt bine pregătiți, există și așa ziși specialiști care se branduiesc bine și cam atât, unii tinerii avocați, specialiștii apăruti peste noapte și autodeclarați sunt ușor mai agresivi față de noi cei care debutam în profesie acum 25 de ani, însă probabil că viața, clienții îi vor face să devină mult mai moderați și echilibrați în ceea ce privește prestațiile pe care le oferă și poate și în raport cu adversarii și colegii de breaslă.

Reporter: Ce domenii “livrea” mai multe dosare în instanță?

Dragoș Brezeanu: Piața reprezentării în instanță este cam ace-

eași din anii trecuți. Văd asta după numărul de înregistrare pe care îl primesc dosarele ajunse în instanță care constant că sunt cam aceleași, raportat la sfârșitul anului în care ne aflăm. Sunt domenii în care litigiile au crescut, sunt foarte multe divorțuri în această perioadă, ordine de protecție emise, vio-

Sunt domenii în care litigiile au crescut, sunt foarte multe divorțuri în această perioadă, ordine de protecție emise, violența domestică a crescut alarmant, dosarele penale, infracțiunile de drept comun fiind multiple și de cele mai multe ori cu violențe exacerbate”.

lența domestică a crescut alarmant, dosarele penale, infracțiunile de drept comun fiind multiple și de cele mai multe ori cu violențe exacerbate. Evident, sunt litigii de muncă, urmare a situației economice globale, răspunderi disciplinare, dar și patrimoniale ale salariaților, dar și acțiuni în contencios administrativ.

Reporter: Cu ce probleme vă confrunțați tot mai mult și ce soluții ar exista pentru rezolvarea acestora?

Dragoș Brezeanu: Nu mă con-

Ar fi de dorit ca restricțiile să încalce tot mai puține libertăți individuale, însă o situație de excepție cum este pandemie este de natură a «limita» și anumite libertăți individuale”.

frunt cu foarte multe probleme, cei peste 25 de ani de experiență îmi dau un oarecare confort și echilibru în abordarea problemelor cotidiene cu care se poate confrunta un avocat. Sunt ușor măhnit, ca profesionist al dreptului, în ceea ce privește legiutorul român, care în această perioadă a emis o serie de acte normative pline de erori de redactare, de concepție așa spune, chiar că s-au emis acte normative fără respectarea unor principii generale de drept sau a unor reguli juridice bine determinate care mă fac să cred că, cel puțin în administrația publică, lipsesc profesioniști ai dreptului în adevăratul sens al cuvântului. Sper să nu constat că această lipsă de profesionalism va apărea sau se va accentua și în rândul magistraților.

Reporter: Cum puteți defini, cât mai pe înțelesul publicului larg, activitatea modernă a unui avocat?

Dragoș Brezeanu: Dinamism, informare, complianță și găsirea de soluții eficiente și legale pentru client.

Reporter: Care sunt șansele pe care le are un tânăr avocat pentru a-și face un nume în această profesie, în prezent?

Dragoș Brezeanu: Șanse sunt întotdeauna dacă tânărul avocat nu vrea să ardă etapele prea repede și se perfecționează continuu, acordând atenție clienților și respect colegilor, mai ales celor cu

Piața reprezentării în instanță este cam aceeași din anii trecuți. Văd asta după numărul de înregistrare pe care îl primesc dosarele ajunse în instanță care constant că sunt cam aceleași, raportat la sfârșitul anului în care ne aflăm”.

LEGISLATIE

”Cerem stoparea experimentelor sanitare și genetice asupra omului și oprirea tehnologiei ARN mesager”

(Interviu cu avocații Gheorghe și Petre Piperea)

Chestiunea drepturilor și a libertăților în perioada pandemiei a fost debătută intens. Avocații Gheorghe Piperea (Fondator al SCA “Piperea & Asociații”) și Petre Piperea (Partener fondator) ne-au oferit răspunsuri pe această temă, dar și pe altele, exprimând puncte de vedere consistente și deloc comode pentru autorități.

Reporter: Cât de mult a afectat pandemia activitatea caselor de avocatură?

Gheorghe Piperea: Ca orice întreprindere mică sau mijlocie, și afacerea avocațială a avut de suferit în pandemie. În plus, apar două categorii suplimentare de probleme – dacă sectorul IMM-urilor este afectat de o creștere cu un grad a temperaturii, avocatura este în febră de 39 de grade; când se fac reduceri de costuri, primele facturi care sunt amânate/refuzate la plată sunt cele ale firmelor de avocatură. Voi adăuga că există două tipuri de business avocațial care nu a avut de suferit în criza pandemică: cele care au contracte pe termen lung sau abonament - dedicație cu marii comercianți de bunuri și servicii de strictă necesitate (care au avut creșteri explozive de cifre de afaceri în pandemie) și cele care au activitate în domeniul insolvenței.

Reporter: Digitalizarea, împinsă de la spate de criza sanitară, se face simțită în domeniul dumneavoastră de activitate?

Gheorghe Piperea: Da. Suntem obligați să ținem întâlniri cu echipa sau cu clienții online, iar acest lucru reduce din spiritul avocaturii, care înseamnă interacțiune, încredere, confidențialitate, gestionarea unor informații sensibile, privilegiate ale clienților. De asemenea, suntem obligați să ținem legătura online cu instanțele și cu alte instituții, în condițiile în care încă se mai practică metoda „pentru completarea formularului online, mergeți la etajul doi”. Sunt multe lucruri care s-au îmbunătățit – de exemplu, accesul online la dosar sau comunicarea electronică a probelor, dar acestea dau mari rateuri și, în plus, nu funcționează peste tot. Nu sunt pentru digitalizarea justiției, întrucât nu vreau să fiu judecat de o aplicație sau de un algoritm, ci de un om supus greșelii. Dacă lăsăm aplicațiile să facă munca juristului, nici de legi, nici de jurisprudențe, nici de magistrați sau avocați nu vom mai avea nevoie în viitorul apropiat, iar omul va fi transformat într-un avatar al său, levitând somnambul într-o matrice digital controlată de „inteligente artificiale”.

Reporter: Restricțiile sunt tot

mai des impuse de autorități. Credeți că se poate ajunge în situația ca un avocat să nu-și mai poată desfășura activitatea din cauză că refuză vaccinarea/testarea?

Gheorghe Piperea: Mi-e teamă că da. Cutia Pandorei este deschisă. Deocamdată, avocatul poate fi prezent în instanță (nu și în alte locuri unde ar fi necesară prezența sa), dar e chestiune de timp până când o autoritate „grijulie”, paternă cu populația infantilizată va decide că nu există niciun motiv pentru ca avocatul fără cod QR să fie lăsat să umble liber și nesupus prin instanțe. Nenorocirea este că principalii susținători ai acestui concept totalitar de „bine comun” sunt avocații și magistrații, în proporție de peste 90% convinși că măsurile totalitare – sanitare sunt pentru „siguranța noastră”. Este suficient să aruncați o privire peste publicațiile „de specialitate” colaboraționiste și veți observa că principala discuție este despre prioritizarea dreptului la viață a celui care se vaccinează împotriva drepturilor și libertăților celorlalți (inclusiv dreptul la viață – un om cu comorbidități sau cu alergii sau cu reacții auto-imune poate fi omorât de un vaccin experimental) și despre limitarea libertății individuale acolo unde începe pumnul binelui comun (ceea ce spun elitele tehnocratice că este acesta).

Reporter: Cum catalogați restricțiile impuse în ultima perioadă? Încalcă acestea libertățile individuale?

Gheorghe Piperea: Categoric că le încalcă, mai ales prin apartheidul sanitar pe care îl impun și prin excluderea socială, extra muros, a celor care nu se supun. Mai importante sunt efectul de tunel (suntem, prin manipulare și frică, îndesați într-un tunel, unde ni se arată, ca singură lumină de la capăt, vaccinul, chiar dacă, de fapt, lumina este farul locomotivei care vine pe contrasens) și efectul de spirală/pantă fatală, cei care au acum „doza complete”, nu o vor mai avea atunci când, previzibil, se va impune doza a treia. După codul QR cu motivații sanitare, vine codul QR cu motivații de muncă, sociale, economice, fiscale etc., adică ratingul de cetățean de tip chinezesc, care nu ne va

Gheorghe Piperea

mai permite alte libertăți decât cele „consecrate” de autorități în funcție de comportamentul nostru, mai mult sau mai puțin supus).

Reporter: Aveți cunoștință de dosare în care “pandemia” să aibă un rol principal într-un proces?

Gheorghe Piperea: Lucrez în prezent la un proces în care, în baza art. 69 din Codul civil, voi cere stoparea experimentelor sanitare și genetice asupra omului și oprirea tehnologiei ARN mesager utilizate în „vaccinurile” Pfizer și Moderna, pentru că sunt, de fapt, terapii genetice, care pot afecta ireversibil genomul uman.

Reporter: Care sunt provocările cu care vă confrunțați în ultima perioadă?

Gheorghe Piperea: Principala provocare este regresul constant și aproape ireversibil al drepturilor și libertăților, începând cu cele economice și sociale și continuând, zilele acestea, cu drepturile la viață, muncă și sănătate; de asemenea, regresul democratic; de asemenea, regresul cognitiv (pare că tot ceea ce ni se întâmplă digital și mediatic este menit unei prostirii în masă).

Reporter: Ce strategie a abordat casa de avocatură pe care o reprezentați pentru a depăși mai ușor criza sanitară/economică?

Gheorghe Piperea: Nu am schimbat mai nimic, ne-am păstrat în liniile esențiale ale luptei pentru drepturi și libertăți și în domeniile de expertiză care ne-au consacrat – insolvența, protecția consumatorilor, bankingul, concurența, litigiile de muncă, societățile comerciale. Sunt lucruri care nu au dispărut în pandemie – mai mult chiar, după pandemie vor fi și mai prezente în viața noastră profesională și curentă; am căutat să fim stabili și previzibili, pentru că lumea este în derivă și are nevoie de ancore.

Reporter: Cum s-a modificat piața în perioada pandemică?

Gheorghe Piperea: În privința drepturilor și libertăților s-a schimbat în rău. Involuăm, mai ales la nivel de profesie. Ne supunem, chit că avem de-a face cu prostie, rea-voință a autorităților și alune-cări pe panta fatală a totalitarismului. Am uitat că suntem oameni ai cetății, pe care trebuie să o apărăm, dar vestea rea pentru colegi este că, în totalitarism, primii care dispar sunt avocații și cei care exercită alte profesii liberale. În totalita-

rism totul este ghidonat de la centrul unic de comandă, deci de ce ar mai fi nevoie de competiție, inovație, asistență în contracte (care, apropo, reprezintă ordinea privată, opusă ordinii publice, totalitare), apărare, artă, cultură etc.? Dincolo de asta, domeniul și instrumentele de lucru care, acum doi ani, încă păreau de poveste, sunt obișnuite azi – cine nu uitase de procesele de tip class action acum doi ani? Cine își imagina acum doi ani că pot fi închise super-marketuri pentru că încalcă legislația protecției consumatorilor? Cine își imagina acum doi ani că poți avea 9 din 11 hotărâri de guvern de prelungire a stării de alertă anulate în instanță și un guvern demis și, cu toate acestea, să se emită în continuare hotărâri de guvern de prelungire la nesfârșit a stării de alertă, care neutralizează drepturi și libertăți, în contra legii și a Constituției?

Reporter: Din ce “direcție” vin cele mai multe dosare în instanță în această perioadă?

Gheorghe Piperea: În cazul nostru, insolvențele, litigiile referitoare la pensii și procesele de malpraxis.

Reporter: Cu ce probleme vă confrunțați tot mai mult și ce soluții ar exista pentru rezolvarea acestora?

Petre Piperea: S-a făcut referire deja în răspunsurile anterioare la provocările cu care ne confruntăm. Aș dori de această dată să subliniez că de esența profesiei de avocat este confruntarea cu situații problematice. Acestea, desigur, diferă în funcție de ciclurile pe care le traversează societatea și economia. Dar indiferent de vremuri, avocatul ajută persoanele fizice și juridice la identificarea și punerea în practică a soluțiilor optime pentru depășirea problemelor cu care se confruntă.

Reporter: Cum puteți defini activitatea unui avocat?

Petre Piperea: Având în vedere inflația de acte normative cu care se confruntă societatea actuală, avocatul este un profesionist fără de care este imposibilă deslușirea hățișului legislativ. Actele normative edictate în perioada pandemiei reprezintă doar un exemplu în acest sens. Însă unul ilustrativ. Astfel, odată cu instituirea stării de urgență în martie 2020, au fost luate o serie de măsuri prin interne-

Petre Piperea

diul unor reglementări noi. Ulterior, unele măsuri au fost ridicate pentru a fi apoi reinstituite. Pentru cetățean, oricât de diligent și informat ar fi, urmarea acestui proces legislativ și cunoașterea exactă a legislației în vigoare la un anumit moment este imposibilă. Situația stă la fel în orice ramură a dreptului. Aici intervine avocatul care urmărește procesul legislativ, îl sintetizează, îl traduce în limbaj

parțial de acesta. Astfel, pentru reușita în profesie este nevoie, printre altele, de cunoștințe solide, de dedicare, de răbdare în construirea carierei, de atenție la detalii. Dar șansele depind în egală măsură și de echipa în care acesta are șansa să se formeze. În aceste sens, în echipa noastră punem preț pe libertatea și sprijinul acordat tinerilor avocați pentru a se dezvolta nu numai din punct de vedere profesio-

Suntem obligați să ținem întâlniri cu echipa sau cu clienții online, iar acest lucru reduce din spiritul avocaturii, care înseamnă interacțiune, încredere, confidențialitate, gestionarea unor informații sensibile, privilegiate ale clienților. De asemenea, suntem obligați să ținem legătura online cu instanțele și cu alte instituții, în condițiile în care încă se mai practică metoda «pentru completarea formularului online, mergeți la etajul doi»”.

non-juridic și îl împărtășește persoanelor fizice și juridice. În mod similar, în cazul în care o persoană fizică sau juridică se confruntă cu o situație ce se impune a fi rezolvată de către o autoritate competentă ori o instanță de judecată, avocatul sintetizează problema juridică, o traduce în limbaj juridic, identifică instituția competentă să o soluționeze și o adresează acesteia. Pe scurt, complexitatea raporturilor juridice și continuă expansiune a volumului reglementărilor pot fi gestionate numai cu ajutorul unor avocați bine pregătiți, dedicați și având o înțelegere complexă a realităților sociale.

Reporter: Care sunt șansele pe care le are un tânăr avocat pentru a evolua profesional?

Petre Piperea: Șansele de reușită ale unui tânăr avocat depind

nal, ci și personal, încurajând implicarea și inițiativa.

Reporter: Cum caracterizați măsurile luate de Guvern pentru susținerea mediului de afaceri în această perioadă complicată?

Petre Piperea: Din păcate, din discuțiile cu clienții noștri reiese că mediul de afaceri nu se simte sprijinit de autorități. Nu simte că există politici coerente și bazate pe o viziune clară, astfel încât mediul privat, la rândul său, să poată elabora o strategie sustenabilă. Dimpotrivă, mediul de afaceri simte că trebuie să facă față pe cont propriu provocărilor acestor vremuri. Și în această privință, avocatul, prin intermediul serviciilor de consultanță juridică, este un partener și chiar un sprijin pentru depășirea provocărilor vremurilor noastre.

Reporter: Vă mulțumim! ■

Există două tipuri de business avocațial care nu a avut de suferit în criza pandemică: cele care au contracte pe termen lung sau abonament - dedicație cu marii comercianți de bunuri și servicii de strictă necesitate (care au avut creșteri explozive de cifre de afaceri în pandemie) și cele care au activitate în domeniul insolvenței”.

FISCALITATE

“Activitatea noastră era deja complet digitalizată cu mult înainte de pandemie”

(Interviu cu Gabriel Biriș, Partner Biriș Goran SPARL)

Pe portalul justiției există multe acțiuni împotriva actelor emise de guvern sau de alte autorități publice în contextul pandemiei, unele deja finalizate, ne-a spus Gabriel Biriș, Partner Biriș Goran SPARL. Pandemia, măsurile haotice ale autorităților, restricțiile dictate în grabă, digitalizarea, profesionismul avocaților sunt câteva dintre temele abordate de Gabriel Biriș în interviul de mai jos.

Reporter: Cât de afectată este activitatea caselor de avocatură după mai bine de un an și jumătate de probleme sanitare?

Gabriel Biriș: Inevitabil pandemia ne-a afectat și pe noi, atât din cauza amânării unor proiecte de investiții, cât și din cauza faptului că, cel puțin la început, a trebuit să lucrăm mai mult de acasă ceea ce nu este întotdeauna cel mai eficient mod de a colabora în echipe mari.

Reporter: Digitalizarea se face simțită în domeniul dumneavoastră de activitate?

Gabriel Biriș: Activitatea noastră era deja complet digitalizată cu mult înainte de pandemie, iar forțarea digitalizării (chiar și la nivelul de comunicare pe e-mail cu autoritățile, lucru care era imposibil înainte) ne-a ajutat. Singurul impact pe care pandemia l-a avut asupra noastră a fost că nu am mai achiziționat desktop-uri pentru colegii noștri, ci doar laptop-uri pentru a fi mai pregătiți pentru lucrul de acasă, soluție pe care însă, spre deosebire de alte firme de consultanță, noi nu o favorizăm.

Reporter: Credeți că se poate ajunge în situația ca un avocat să nu-și mai poată desfășura activitatea din cauză că refuză vaccinarea/testarea?

Gabriel Biriș: Este posibil, în special în ceea ce privește accesul la instanțe, dar nu cred că se va ajunge la imposibilitatea ca avoca-

ții nevaccinați să nu își mai poată desfășura activitatea. Oricum, imensa majoritate a colegilor mei (atât de firmă, cât și de breaslă) suntem vaccinați, inclusiv cu doza booster.

Reporter: Considerați că restricțiile impuse de autorități în ultima perioadă încalcă libertățile individuale?

Gabriel Biriș: Este o discuție lungă, atât în ceea ce privește fondul (natura restricțiilor), dar mai ales forma în care sunt adoptate. Să nu uităm, libertățile individuale pot fi restrânse, dar doar prin lege. Acest lucru nu s-a întâmplat mereu și de aici a rezultat un întreg haos, instanțele pronunțând deja soluții de anulare a unor HG-uri, ordine, etc. Aș vrea să adaug un lucru pe care îl consider important: predictibilitatea complet inexistentă. Introducerea de restricții de pe o zi pe alta, lipsa unei strategii pe termen mediu, acestea sunt lucruri care ne afectează pe toți. Nu pot înțelege, nici ca avocat și, mai ales nici ca cetățean, cum a fost posibil ca anul acesta în mai liderii noștri politici să anunțe că «am învins pandemia», să nu ia nicio măsură în vară pentru a ne pregăti pentru ce era evident că va veni în toamnă. Pentru ca mai apoi, atunci când valul al patrulea ne-a lovit, să intre în vrie și să înceapă din nou cu măsuri de restricție adoptate efectiv de pe o zi pe alta... Cum ar fi fost acum,

dacă în mai anunțau că începând cu septembrie certificatul verde devine obligatoriu? Cred că situația noastră ar fi fost incomparabil mai bună decât este azi...

Reporter: Există dosare în care "pandemia" să aibă un rol principal într-un proces?

Gabriel Biriș: Da, sunt multe acțiuni împotriva actelor emise de guvern sau alte autorități publice, unele deja finalizate. Echipa noastră nu a fost însă implicată în aceste cazuri, având alte specializări.

Reporter: Care sunt provocările cu care vă confrunțați în ultimii ani?

Gabriel Biriș: În mare sunt aceleași provocări pe care le-am avut mereu, nu aș putea menționa unele în mod special. Tehnologia a avut și are un impact semnificativ asupra activității noastre, dar asta e valabil în toate sectoarele.

Reporter: Ce strategie a abordat casa de avocatură pe care o reprezentați pentru a depăși mai ușor criza sanitară/economică?

Gabriel Biriș: Nu putem vorbi de o criză economică, așa cum a fost cea din 2008 - 2010. Criza sanitară a fost și este o problemă care ne-a afectat, începând cu măsurile de lockdown luate anul trecut, dar am reușit să asigurăm revenirea colegilor la birou. Am avut și colegi care s-au infectat, din fericire niciunul nu a făcut forme grave. Nu am avut însă niciun caz de infectare în birou, ceea ce arată că măsurile luate au funcționat. Odată cu vaccinul, lucrurile sunt din ce în ce mai aproape de normal, acesta reducând semnificativ riscul unor forme grave, ceea ce cred că era principalul motiv de teama în rândul tuturor.

Reporter: Cum s-a modificat piața în perioada pandemiei?

Gabriel Biriș: Nu am sesizat modificări semnificative, poate doar cu excepția faptului că suspendarea controalelor fiscale, a executărilor silite și rambursarea TVA cu control ulterior a redus cererea de servicii de asistență juridică/fiscală pe acest segment.

Reporter: Care este domeniul care a "produs" mai multe dosare în instanță?

Gabriel Biriș: Încă de când am

fondat Biriș Goran, cea mai mare parte a dosarelor noastre în instanță sunt în contencios administrativ, în special (dar nu numai) în ceea ce privește litigii fiscale. Avem însă și dosare comerciale, în special în legătură cu neonorarea obligațiilor comerciale, dar și dosare de muncă.

Reporter: Cu ce probleme vă confrunțați tot mai mult și ce soluții ar exista pentru rezolvarea acestora?

Gabriel Biriș: Aș menționa termenele extrem de lungi pentru soluționarea dosarelor în instanță, în special atunci când vorbim de sume mari pentru care recursul este judecat de Înalta Curte, nevoia de specializare a instanțelor (în special la curțile inferioare), dar și nevoia de specializare mai bună a organelor de control, multe din litigiile ce ajung în instanță putând fi pur și simplu evitate.

Reporter: Cum puteți defini activitatea modernă a unui avocat?

Gabriel Biriș: Un profesionist onest concentrat mereu pe a găsi soluțiile cele mai bune pentru clientul său.

Reporter: Care sunt șansele pe care le are un tânăr avocat pentru a-și face un nume în această profesie, în prezent?

Gabriel Biriș: Excelente! Este mare nevoie de avocați cu pregătire teoretică foarte bună, care doresc să continue să învețe muncind.

Reporter: Cum caracterizați măsurile luate de Guvern pentru susținerea mediului de afaceri în această perioadă complicată?

Gabriel Biriș: Bune, mai ales ținând cont de spațiul fiscal extrem de modest.

Reporter: Care sunt aprecierile dumneavoastră față de fiscalitatea din țara noastră și ce credeți că ar mai trebui făcut în acest sector?

Gabriel Biriș: Am spus-o deja în toate intervențiile mele: fiscalitatea noastră este pentru unii mumă, pentru alții ciumă. Sunt sectoare în care suntem foarte aproape de paradisurile fiscale, altele – în special salariile – unde fiscalitatea este foarte mare. Trebuie să ne facem ordine în sistemul fiscal cât mai repede cu putință.

Reporter: Vă mulțumim! ■

STIRI

CEDO:

Dreptul la viața privată a avocatului, inviolabil

Autoritățile centrale din Estonia au fost sancționate recent de Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO), pentru lipsa unor garanții procedurale suficiente privind protejarea datelor în timpul confiscării și examinării ulterioare a laptopului și telefonului mobil ce aparțineau unui avocat.

Este vorba despre cauza Sărgava, în care un avocat din Estonia, membru în consiliul de administrație al unor societăți urmărite pentru activități de crimă organizată, a fost percheziționat de autorități și i s-au ridicat telefonul mobil și laptopul, ale căror conținuturi au fost copiate de poliție pe un hard disk extern. Avocatul a cerut restituirea bunurilor pe motiv că aparțineau firmei sale de avocatură și erau utilizate pentru prestarea de servicii juridice, dar solicitarea i-a fost respinsă de magistrații din Estonia.

CEDO a reținut că textul Convenției Europene a Drepturilor Omului nu interzice ca avocații să fie supuși unor constrângeri când există dovezi credibile privind participarea lor la o infracțiune sau pentru combaterea anumitor practici nelegale. Textul normativ prevede însă că este esențial să se prevadă un cadru strict pentru astfel de măsuri, deoarece avocații ocupă o poziție vitală în administrarea justiției și pot fi descriși, în virtutea rolului lor de intermediar între justițiabili și instanțe, ca auxiliari ai justiției.

Curtea a reținut că în dreptul estonian se poate efectua o percheziție în cazul în care există o suspiciune rezonabilă că obiectul se găsește într-o incintă, iar mandatul de percheziție trebuie să specifice obiectul, locul și motivele percheziției. Când este vorba de o percheziție efectuată la o firmă de avocatură, aceasta trebuie să fie autorizată de judecător și avocatul să fie prezent la fața locului.

Legislația estoniană însă nu precizează cum se poate sorta informația obținută de autorități de la un avocat atunci când acesta folosește aceleași instrumente atât pentru activitatea proprie (care, în cazul de față, era una suspectă), cât și pentru activitatea profesională (care e caracterizată de confidențialitatea relației avocat-client).

În dosarul Sărgava, în mandatul de percheziție judecătorul estonian nu a specificat cum se va face sortarea. Aceasta a fost efectuată printr-o căutare bazată pe cuvinte-cheie, dar o astfel de obligație nu decurgea din legislația națională, iar avocatul nu a fost de față la utilizarea acestor cuvinte-cheie care, fiind foarte generale, au dus și la accesarea unor documente private ale avocatului care nu interesau procedura penală începută contra sa.

În consecință, magistrații CEDO au considerat că a avut loc o ingerință a statului în viața privată a avocatului, viață privată ocrotită de articolul 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, fără ca această ingerință să fie conformă legii. ■

Factorul poștal, neinclus în Regulamentul GDPR

Regulamentul european privind protecția datelor cu caracter personal - 2016/679 – transpus în legislația națională prin legea nr.190/2018, nu include factorul poștal printre persoanele responsabile de protecția datelor personale, susține profesor universitar dr. Mihai Șandru, din cadrul Institutului de Cercetări Juridice "Acad. Andrei Rădulescu", de pe lângă Academia Română.

În cadrul dezbaterii „Datele personale în mers: Poșta și Curierat”, organizată recent de Societatea de Științe Juridice, Mihai Șandru a afirmat:

“Din perspectiva Regulamentului GDPR, poștașul nu răspunde. Dar, totuși, cine răspunde? Mie mi se pare ciudat ca, în momentul în care predau plicul poștașului, să tremur până când acesta ajunge la

destinatar. Din moment ce plătesc pentru asta, mi se pare că riscul obținerii datelor este transmis către poștaș, chiar dacă nu știe ce se se află în plic. În afară de asta, nu mi se pare rezolvabil să vină cineva să mă ia de guler și să-mi spună că nu am ales serviciul premium care să-mi protejeze datele sensibile și am ales un serviciu prăpădit. Nu este în regulă. De ce ar trebui să fac o analiză a serviciilor de poșta raportându-mă la datele din plic? Așadar, clar, curierul este operator – așa este prevăzut în Regulament”.

Domnul Șandru susține că nu este în regulă faptul că, în privința pierderii datelor, legislația europeană pare să sancționeze expeditorul, în loc să îl aibă în vedere pe adevărul operator, care este curierul. ■

Sursa: (fotos: facebook/CNPR Compania Națională Poșta Română)

Nu pot înțelege, nici ca avocat și, mai ales nici ca cetățean, cum a fost posibil ca anul acesta în mai liderii noștri politici să anunțe că «am învins pandemia», să nu ia nicio măsură în vară pentru a ne pregăti pentru ce era evident că va veni în toamnă. Pentru ca mai apoi, atunci când valul al patrulea ne-a lovit, să intre în vrie și să înceapă din nou cu măsuri de restricție adoptate efectiv de pe o zi pe alta..."

CONSULTANTA

“Sperăm ca ședințele de judecată online să devină regulă”

(Interviu cu Francisc Peli, Managing Partner PeliPartners)

In perioada stării de urgență au fost o serie de cauze care s-au desfășurat online, ne-a spus Francisc Peli, Managing Partner PeliPartners, într-un interviu. Printre altele, acesta ne-a precizat: “Pe perioada stării de alertă este prevăzut în mod expres de lege că se pot desfășura ședințe de judecată online. Avocații noștri au fost prezenți la ședințe de judecată în care una dintre părți sau chiar ambele părți au participat online. Sperăm ca aceste inovații să devină regulă și să se mențină și după încetarea stării de alertă”.

Reporter: Anul trecut s-a împlinit un sfert de secol de activitate avocătească modernă. Ce înseamnă mai exact activitatea modernă a unui avocat?

Francisc Peli: Un pas important în evoluția pieței de avocatură în ultimii 25 de ani este apariția avocaturii de consultanță. În urmă cu un sfert de secol această ramură a avocaturii nu exista, iar acest domeniu se rezuma doar la litigii. Odată cu evoluția piețelor, nevoile companiilor s-au diversificat. Primele firme de consultanță au apărut în anii 1995-2000, iar noi am activat în această ramură încă de la început. Am fost printre puținii care practicau avocatura de consultanță la acea vreme, deci nu exagerez cu nimic dacă spun că suntem printre pionierii avocaturii de consultanță în România. Am rămas fideli acestei abordări și ne-am perfecționat, pentru a oferi astăzi servicii integrate clienților noștri.

Reporter: Ce au adus bun cei 26 de ani și cu ce provocări vă confrunțați după 26 de ani de activitate modernă?

Francisc Peli: În ultimii 26 de ani putem observa o mai mare stabilitate în profesie, odată cu răspândirea unor standarde profesionale. Astăzi ne aflăm într-o piață mult mai educată a clienților, care știu foarte bine ce înseamnă consultanța și care determină pro-

Dincolo de asta, putem spune că bătălia în acest domeniu se rezumă mai degrabă la cotele de piață decât la cifra de afaceri. Este și nepotrivit să gândim în termeni de bani atunci când societatea este în dificultate; dar ne putem structura în asemenea manieră încât provocările perioadei să ne întărească pentru anii ce vin.

Dacă ne referim la situația noastră, PeliPartners are, în acest moment, mărimea potrivită. Suntem o casă de avocatură full-service și ne-am concentrat pe zone de expertiză clare - Corporate M&A, Finance&Banking, Real Estate, Competition&Commercial, Dispute Resolution. Am convingerea ca o să ieșim întăriți din această criză. Efectul crizelor este că cei buni devin și mai buni.

În anul pandemic, PeliPartners a asistat în unele dintre cele mai mari tranzacții semnate în România. Am avut o victorie de etapă într-un mare proces cu Consiliul Concurenței. De asemenea, am avut cele mai mari tranzacții M&A din sfera non-bancară, cel mai mare proiect din energie verde și cea mai mare restructurare bancară din România.

Reporter: Ce strategie a abordat casa de avocatură pe care o reprezentați pentru a depăși mai ușor criza sanitară/economică?

Francisc Peli: Am fost tot tim-

Odată cu evoluția piețelor, nevoile companiilor s-au diversificat. Primele firme de consultanță au apărut în anii 1995-2000, iar noi am activat în această ramură încă de la început. Am fost printre puținii care practicau avocatura de consultanță la acea vreme, deci nu exagerez cu nimic dacă spun că suntem printre pionierii avocaturii de consultanță în România”.

fesioniștii din piața avocaturii de consultanță să fie tot timpul deschiși către nou, să fie în pas cu evoluțiile din piață. Mai mult, în zona de consultanță există foarte multă competiție pe toate palierele, iar pentru a te menține în pole position este nevoie de adaptare imediată la cerințele pieței, deschidere către clienți și o bună înțelegere a standardelor profesionale.

Reporter: Cum trec casele de avocatură prin perioada de criză produsă de pandemie și cum este afectată activitatea lor de această criză?

Francisc Peli: Criza este resimțită diferit de casele de avocatură, în funcție de backgroundul, mărimea și experiența anterioară. Cel mai bine adaptați, cu o experiență mai bogată, sunt avantajati în criză.

pul disponibili pentru clienți, iar de luni bune ne-am întors la birou pentru a le fi cât mai aproape cu putință, respectând, bineînțeles, regulile impuse de situația curentă.

Am căutat să obținem o cât mai mare varietate în proiecte, astfel încât să ajungem la o stabilitate crescută. Astfel, am fost implicați în proiecte care au angrenat experții noștri pe toate ariile de expertiză.

Am targetat mai mult tranzacțiile semnificative din diverse zone versus proiecte uzuale de consultanță pe care, oricum, clienții au încercat să le transfere cât mai mult către resursele inhouse. Valoarea totală a proiectelor în care PeliPartners a fost implicat în ultimul an depășește 750 milioane de euro.

Printre proiectele asistate de Pe-

liPartners în anul pandemic 2020-2021, în funcție de valoarea tranzacției, se numără:

- ✓ Asistența acordată unui mare grup de infrastructură european cu proiecte în România estimate la 1 miliard de euro în definitivarea strategiei de raportare la partenerii contractuali esențiali;
- ✓ Asistența acodată grupului Saint Gobain pentru achiziția Duraziv;
- ✓ Asistența acordată grupului Banca Transilvania pentru achiziția Certinvest;
- ✓ Asistența acordată fondului Oresa la vânzarea Kiwi Finance;
- ✓ Asistența acordată Portland Trust la vânzarea celui mai mare proiect fotovoltaic în dezvoltare în România;
- ✓ Asistența acordată Adventum în procesul de achiziție a Hermes Business Campus;
- ✓ Asistența acordată grupului Mitiska REIM în procesul de refinanțare a întregului său portofoliu din România;
- ✓ Asistența acordată Macquarie Group în procesul de vânzare a complexului de clădiri de birouri Floreasca Park;
- ✓ Asistența acordată Skanska în procesul de vânzare a clădirilor 6.2 și 6.3 din Campus 6 București;
- ✓ Asistența acordată unei banci de top într-un proces de restructurare pentru un pachet de facilități acordat unui client strategic.

Reporter: Ce modificări ați observat în piața pe care activați (sunt segmente unde a scăzut cererea serviciilor sau, dimpotrivă, segmente unde numărul solicitărilor au crescut și care sunt acestea)?

Francisc Peli: Anul pandemic a adus cu sine o creștere a zonei de litigii. În general PeliPartners a crescut, însă, și pe zonele tranzacțiilor, comercial, concurență, GDPR, pentru că am reușit să fim implicați în cele mai mari și mai vizibile proiecte. În situații complicate, clienții par să ne considere o opțiune preferabilă.

În piață au revenit în ultimele luni un număr oarecare de tranzac-

ții cu valori mai mici, ceea ce este un semn bun, dar cred că mai este mult până la o revenire în întregime.

Reporter: În ce domeniu au fost deschise anul acesta cele mai multe procese în instanță?

Francisc Peli: Am observat o creștere a numărului de litigii din zona de construcții, achiziții publice și corporate.

Reporter: Cum evoluează segmentul pe care activați și care sunt cele mai arzătoare problematici din domeniu?

Francisc Peli: Segmentul avocaturii de consultanță crește constant, iar casele de avocatură trebuie să se adapteze și să răspundă cerințelor care vin din partea clienților.

Noi suntem o firmă full-service și trebuie să abordăm atât situațiile globale, cât și cu input din partea fiecărei arii de practică în parte. Am decis să fim coereți pe această strategie și să ne concentrăm pe consolidare în perioada următoare.

Această criză va aduce schimbări majore pe plan tehnologic, al abordării de business, al accesului la resurse, inclusiv financiare. Cine va înțelege aceste schimbări și se va adapta lor, va rămâne relevant. Preocuparea noastră principală este să ne actualizăm competențele și să ne valorificăm cei 20 de ani de experiență astfel încât să răspundem corect acestei provocări. Nu am niciun dubiu că o vom face foarte bine - Once a powerhouse, always a powerhouse.

Reporter: Care sunt cei mai mari clienți cu care lucrați și pe ce segment?

Francisc Peli: Suntem implicați în proiecte majore pe toate ariile noastre de expertiză. Lucrăm mult cu bănci, ca entități conservatoare care valizează munca noastră prin încrederea pe care ne-o dau. Aici intermediem finanțări și refinanțări în zona de energie, tech, medical și real estate.

În ceea ce privește zona de concurență, lucrăm cu asociații care ne acordă încrederea deplină, iar această încredere o vedem în rândul oamenilor din fiecare industrie cu care interacționăm.

Am avut câteva situații unde cauzele au fost amânate din cauza îmbolnăvirii completului de judecată, dar acelea au fost situații excepționale. Pe de altă parte, implementarea dosarului electronic și programarea ședințelor pe ore au ajutat procesul de judecată și au facilitat accesul la instanțe”.

pentru atingerea rezultatelor dorate.

Nu în ultimul rând, așa cum am spus și anterior, am depășit și bariera fizică impusă de pandemie, pentru că noi am revenit la birou de câteva luni și suntem alături de clienții noștri, bineînțeles, respectând cu strictețe regulile sanitare.

Reporter: Având în vedere contextul actual, credeți că ar putea exista procese online? Cu judecător, procuror, avocați...

Francisc Peli: În perioada stării de urgență au fost o serie de cauze care s-au desfășurat online, ceea ce a arătat că se poate. Pe perioada stării de alertă este prevăzut în mod expres de lege că se pot desfășura ședințe de judecată online. Avocații noștri au fost prezenți la ședințe de judecată în care una dintre părți sau chiar ambele părți au participat online. Sperăm ca aceste inovații să devină regulă și să se mențină și după încetarea stării de alertă.

Reporter: Au existat/există amănări de spețe mai mult decât într-un an obișnuit?

Francisc Peli: Am apreciat efortul făcut de completele de judecată de a ține ședințele cu aceeași frecvență. Am avut câteva situații unde cauzele au fost amânate din cauza îmbolnăvirii completului de judecată, dar acelea au fost situații excepționale. Pe de altă parte, implementarea dosarului electronic și programarea ședințelor pe ore au ajutat procesul de judecată și au facilitat accesul la instanțe.

Reporter: Mulțumesc! ■

Suntem implicați în proiecte majore pe toate ariile noastre de expertiză. Lucrăm mult cu bănci, ca entități conservatoare care valizează munca noastră prin încrederea pe care ne-o dau. Aici intermediem finanțări și refinanțări în zona de energie, tech, medical și real estate”.

